

Document guia per a la incorporació dels ODS als graus d'Elisava

Salva Fàbregas per a Elisava
curs 2019 / 2020

Contingut

1. Introducció / Anàlisi

- 1.1. Què són els ODS
- 1.2. Quins són els ODS i les seves metes
- 1.3. Qui gestiona els ODS. Organitzacions, col·lectius i sinergies al seu voltant
- 1.4. Guies i publicacions per començar amb els ODS
- 1.5. Cursos, recursos i altres eines útils per als ODS

2. Els ODS en l'educació superior

- 2.1. Per què els ODS poden ser tan importants per a Elisava
- 2.2. Què estan fent altres universitats nacionals i internacionals

3. Com aplicar els ODS a Elisava

- 3.1. On som: iniciatives realitzades
- 3.2. Proposta d'implantació als estudis de grau
- 3.3 Definir els ODS a treballar així com els indicadors de verificació de cadascun d'ells.
- 3.4 Creació d'un grup de treball / observatori

4. Implantació concreta dels ODS al curs 2021

5. Bibliografia

1

Introducció / Anàlisi

El 2015 l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible, un acord assolit unànimament entre els 194 estats membres i representants de la societat civil, amb la finalitat d'iniciar una acció global i transformadora cap a un món més segur, més saludable, més sostenible, i més pròsper que s'haurà d'aconseguir erradicant la pobresa, lluitant contra la desigualtat i la injustícia, i posant fre al canvi climàtic. Suposa, per tant, una aproximació al desenvolupament sostenible que desborda allò que és purament ambiental per incloure també les dimensions social i econòmica, amb una varietat de temes com són la pau, la igualtat de gènere, les ciutats, la salut i el menjar entre altres.

L'Agenda 2030 pren el relleu dels Objectius de Desenvolupament del Mil·leni (ODM) vigents fins el 2015, i malgrat que parteix d'aquesta experiència prèvia, resulta molt més ambiciosa i inclusiva perquè aborda un més ampli espectre de reptes urgents i globals i manifesta la voluntat explícita de no deixar ningú enrere.

Les anomenades 5 P's (people, prosperity, planet, peace, partnership) amb què l'Agenda 2030 marca la seva actuació, passen a ser els paràmetres que han de guiar la viabilitat en termes de desenvolupament sostenible. D'aquesta manera, les noves iniciatives i estratègies de futur sostenible que es vulguin implementar s'hauran d'avaluar en funció de si s'adreçaran a millorar la vida de les persones, de si contribuïran a reduir l'impacte ambiental sobre el planeta, de si afavoriran la pau i de si tindran la implicació i el suport de tots els actors implicats.

L'Agenda 2030 s'articula a través de 17 objectius de desenvolupament sostenible amb els que s'aborden els grans reptes globals. Cada objectiu inclou diferents metes (169 en total) que s'han d'assolir per al seu acompliment, així com una sèrie d'indicadors per poder fer un seguiment mesurable del progrés en la seva aplicació.

Cal destacar la naturalesa interrelacionada de les tres dimensions del desenvolupament sostenible i dels mateixos 17 objectius, de manera que l'acompliment dels uns és necessari per al dels altres, com visualitza la gràfica desenvolupada per l'Stockholm Resilience Centre (1). A través d'una classificació jeràrquica, aquesta gràfica mostra com les socie-

tats i les economies es fonamenten en el medi ambient, posant de manifest la necessitat de transcendir la visió tradicional d'aquestes tres esferes com a àmbits separats en pro d'un gir cap a un model on economia i societat es desenvolupin dins de les possibilitats reals i limitades que ens ofereix el medi ambient. Això es tradueix en què els propis 17 objectius estiguin connectats entre ells en totes les seves dimensions i per tant els haguem d'emprendre tenint en compte tot el seu context, enlloc i d'aïllament o l'un darrere l'altre.

Aconseguir les fites marcades per l'Agenda 2030 és un esforç col·lectiu. Requereix no només una implicació dels governs a nivell internacional, nacional i local, sinó també una acció per part de les persones, la societat civil, els mitjans de comunicació, les empreses, les organitzacions acadèmiques, etc. per generar un moviment que impulsi les transformacions necessàries. El compromís amb els ODS, tot i que no sigui jurídicament obligatori, ofereix a tots aquests actors una oportunitat inigualable d'aplicar els canvis necessaris per progressar cap a un desenvolupament sostenible.

Crèdit imatge:
Azote Images for Stockholm Resilience Centre

1.2. Quins són els ODS i les seves metes

Salva Fàbregas per a Elisava / ODS - 2020

ERRADICAR LA POBRESA A TOT EL MÓN I EN TOTES LES SEVES FORMES

- 1.1 ERRADICAR L'EXTREMA POBRESA
- 1.2 REDUIR LA POBRESA ALMENYS AL 50%
- 1.3 IMPLEMENTAR SISTEMES DE PROTECCIÓ SOCIAL
- 1.4 IGUALTAT DE DRETS A LA PROPIETAT, SERVEIS BÀSICS, TECNOLOGIA I RECURSOS ECONÒMICS
- 1.5 FOMENTAR LA RESILIÈNCIA ALS DESASTRES AMBIENTALS, ECONÒMICS I SOCIALS
- 1.A. MOBILITZAR RECURSOS PER IMPLEMENTAR POLÍTIQUES QUE POSIN FI A LA POBRESA
- 1.B. CREAR MARCS NORMATIUS SENSIBLES A LES QÜESTIONS DE GÈNERE I A FAVOR DE LES PERSONES POBRES

POSAR FI A LA FAM, ASSOLIR LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA I LA MILLORA DE LA NUTRICIÓ, I PROMOURE L'AGRICULTURA SOSTENIBLE

- 2.1. ACCÉS UNIVERSAL A UNA ALIMENTACIÓ SANA I NUTRITIVA
- 2.2. POSAR FI A TOTES LES FORMES DE MALNUTRICIÓ
- 2.3. DUPLICAR LA PRODUCTIVITAT AGRÍCOLA I ELS INGRESSOS DELS PRODUCTORS/RES D'ALIMENTS A PETITA ESCALA
- 2.4. PRODUCCIÓ ALIMENTÀRIA SOSTENIBLE I APLICACIÓ DE PRÀCTIQUES AGRÍCOLES RESILIENTS
- 2.5. MANTENIR LA DIVERSITAT GENÈTICA EN LA PRODUCCIÓ ALIMENTÀRIA
- 2.A. INVERTIR EN INFRASTRUCTURA RURAL, INVESTIGACIÓ AGRÍCOLA, TECNOLOGIA I BANCOS GENÈTICS
- 2.B. PREVENIR LES RESTRICCIONS DEL COMERÇ AGRÍCOLA, LES DISTORSIONS DEL MERCAT I ELS SUBSIDIS D'EXPORTACIÓ.
- 2.C. ASSEGURAR MERCATS DE PRODUCTES BÀSICS ESTABLES I L'ACCÉS ADEQUAT A LA INFORMACIÓ

GARANTIR UNA VIDA SANA I PROMOURE EL BENESTAR PER A TOTES LES PERSONES A TOTES LES EDATS

- 3.1. REDUIR LA MORTALITAT MATERNA
- 3.2. POSAR FI A LES MORTS EVITABLES D'INFANTS PER SOTA DELS 5 ANYS D'EDAT
- 3.3. POSAR FI A LES MALALTIES TRANSMISSIBLES
- 3.4. REDUIR LA MORTALITAT PER MALALTIES NO TRANSMISSIBLES I PROMOURE LA SALUT MENTAL I EL BENESTAR
- 3.5. PREVENIR I TRACTAR L'ABÚS DE SUBSTÀNCIES ADDICTIVES
- 3.6. REDUIR EL NOMBRE DE MORTS I FERITS EN ACCIDENTS DE TRÀNSIT
- 3.7. ACCÉS UNIVERSAL ALS SERVEIS DE SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA, I A L'EDUCACIÓ SEXUAL
- 3.8. ASSOLIR LA COBERTURA SANITÀRIA UNIVERSAL
- 3.9. REDUIR MALALTIES I MORTS CAUSADES PER PRODUCTES QUÍMICS PERILLOsos I LA CONTAMINACIÓ.
- 3.A. ENFORTIR L'APLICACIÓ DEL CONVENI MARC DE L'ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA

SALUT PEL CONTROL DEL TABAC

3.B. RECOLZAR LA RECERCA, DESENVOLUPAMENT I ACCÉS UNIVERSAL A MEDECINES I VACUNES ASSEQUIBLES.

3.C. INCREMENTAR EL FINANÇAMENT DE LA SALUT I RECOLZAR EL PERSONAL SANITARI EN PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.

3.D. MILLORAR ELS SISTEMES D'ALERTA PRIMERENCA PER ALS RISCOS DE SALUT.

GARANTIR UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA, EQUITATIVA I DE QUALITAT I PROMOURE OPORTUNITATS D'APRENENTATGE DURANT TOTA LA VIDA PER A TOTHOM

4.1. EDUCACIÓ PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA GRATUÏTA, EQUITATIVA I DE QUALITAT.

4.2. ACCÉS IGUALITARI A UNA EDUCACIÓ PREESCOLAR DE QUALITAT.

4.3. ACCÉS IGUALITARI A UNA FORMACIÓ TÈCNICA, PROFESSIONAL I SUPERIOR ASSEQUIBLE I DE QUALITAT.

4.4. AUGMENTAR EL NOMBRE DE PERSONES AMB COMPETÈNCIES PER REEIXIR ECONÒMICAMENT.

4.5. ELIMINAR LA DISCRIMINACIÓ EN L'EDUCACIÓ.

4.6. COMPETÈNCIES UNIVERSALS DE LECTURA, ESCRITURA I ARITMÈTICA.

4.7. EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I LA CIUTADANIA UNIVERSAL.

4.A. CONSTRUIR I MILLORAR ESCOLES INCLUSIVES I SEGURES.

4.B. AUGMENTAR LES BEQUES PER A L'EDUCACIÓ SUPERIOR EN PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.

4.C. AUGMENTAR ELS MESTRES QUALIFICATS EN ELS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.

ACONSEGUIR LA IGUALTAT DE GÈNERE I APODERAR TOTES LES DONES I NENES

5.1. POSAR FI A LA DISCRIMINACIÓ CONTRA LES DONES I NENES.

5.2. POSAR FI A LA VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES I NENES I A LA SEVA EXPLOTACIÓ.

5.3. ELIMINAR EL MATRIMONI FORÇAT I A LA MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA.

5.4. RECONÈIXER I VALORAR LES CURES I EL TREBALL DOMÈSTIC NO REMUNERAT.

5.5. ASSEGURAR LA PLENA PARTICIPACIÓ DE LES DONES EN EL LIDERATGE I LA PRESA DE DECISIONS.

5.6. ACCÉS UNIVERSAL A LA SALUT I DRETS REPRODUCTIUS.

5.A. IGUALTAT DE DRET AL RECURSOS ECONÒMICS, A LA PROPIETAT I SERVEIS FINANCERS.

5.B. PROMOURE L'APODERAMENT DE LA DONA A TRAVÉS DE LA TECNOLOGIA.

5.C. ADOPTAR I ENFORTIR POLÍTIQUES I LEGISLACIÓ PER A LA IGUALTAT DE GÈNERE.

GARANTIR LA DISPONIBILITAT I UNA GESTIÓ SOSTENIBLE DE L'AIGUA I EL SANEJAMENT PER A TOTES LES PERSONES

6.1. ASSEGURAR L'ACCÉS A L'AIGUA POTABLE I ASSEQUIBLE.

6.2. POSAR FI A LA DEFECACIÓ A L'AIRE LLIURE I FACILITAR L'ACCÉS AL SANEJAMENT I LA HIGIENE.

6.3. MILLORAR LA QUALITAT DE L'AIGUA, LA SEVA DEPURACIÓ I REUTILITZACIÓ SEGURA.

6.4. AUGMENTAR L'EFICIÈNCIA EN L'ÚS DE L'AIGUA I ASSEGURAR-NE EL SUBMINISTRAMENT.

6.5. IMPLEMENTAR LA GESTIÓ INTEGRADA DELS RECURSOS HÍDRICS.

6.6. PROTEGIR I RESTABLIR ELS ECOSISTEMES RELACIONATS AMB L'AIGUA.

6.A. AMPLIAR EL RECOLZAMENT RELATIU A L'AIGUA I AL SEU SANEJAMENT ALS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.

6.B. RECOLZAR LA PARTICIPACIÓ LOCAL EN LA MILLORA DE LA GESTIÓ DE L'AIGUA I EL SANEJAMENT.

GARANTIR L'ACCÉS A UNA ENERGIA ASSEQUIBLE, SEGURA, SOSTENIBLE I MODERNA PER A TOTES LES PERSONES

7.1. ACCÉS UNIVERSAL A SERVEIS D'ENERGIA MODERNA.

7.2. INCREMENTAR EL PERCENTATGE GLOBAL D'ENERGIA RENOVABLE.

7.3. DUPLICAR LA MILLORA EN EFICIÈNCIA ENERGÈTICA.

7.A. PROMOURE L'ACCÉS A LA INVESTIGACIÓ, TECNOLOGIA I INVERSIONS EN ENERGIA NETA.

7.B. AMPLIAR I ACTUALITZAR SERVEIS ENERGÈTICS PER ALS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.

PROMOURE EL CREIXEMENT ECONÒMIC SOSTINGUT, INCLUSIU I SOSTENIBLE, L'OCUPACIÓ PLENA I PRODUCTIVA I EL TREBALL DIGNE PER A TOT HOM

8.1. CREIXEMENT ECONÒMIC SOSTENIBLE.

8.2. DIVERSIFICAR, INNOVAR I MILLORAR LA PRODUCTIVITAT ECONÒMICA.

8.3. PROMOURE POLÍTIQUES QUE RECOLZIN LA CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL I EL CREIXEMENT DE LES EMPRESES.

8.4. MILLORAR L'EFICIÈNCIA EN CONSUM I PRODUCCIÓ.

8.5. PLENA OCUPACIÓ I TREBALL DECENT AMB SOUS EQUITATIU.

8.6. PROMOURE EL TREBALL JUVENIL, L'EDUCACIÓ I LA FORMACIÓ.

8.7. POSAR FI A L'ESCLAVITUD MODERNA, EL TRÀFIC HUMÀ I EL TREBALL INFANTIL.

8.8. PROTEGIR ELS DRETS LABORALS I PROMOURE LA SEGURETAT EN EL TREBALL

8.9. PROMOURE EL TURISME SOSTENIBLE.

8.10. ACCÉS UNIVERSAL ALS SERVEIS BANCARIS, FINANCERS I D'ASSEGURANCES.

8.A. INCREMENTAR L'AJUDA PER AL COMERÇ ALS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.

8.B. DESENVOLUPAR UNA ESTRATÈGIA GLOBAL PER A L'OCUPACIÓ JUVENIL

CONSTRUIR INFRAESTRUCTURES RESILIENTS, PROMOURE LA INDUSTRIALITZACIÓ INCLUSIVA I SOSTENIBLE I FOMENTAR LA INNOVACIÓ

9.1. DESENVOLUPAR INFRAESTRUCTURES SOSTENIBLES, RESILIENTS I INCLUSIVES.

9.2. PROMOURE LA INDUSTRIALITZACIÓ INCLUSIVA I SOSTENIBLE.

9.3. INCREMENTAR L'ACCÉS ALS SERVEIS FINANCERS I ALS MERCATS.

9.4. MODERNITZAR LES INDÚSTRIES I INFRAESTRUCTURES PER A LA SOSTENIBILITAT.

9.5. MILLORAR LA INVESTIGACIÓ I MILLORAR LES TECNOLOGIES INDUSTRIALS.

9.A. FACILITAR INFRAESTRUCTURES DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE PER ALS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.

9.B. RECOLZAR EL DESENVOLUPAMENT DE LES ECONOMIES NACIONALS I LA DIVERSIFICACIÓ INDUSTRIAL.

9.C. ACCÉS UNIVERSAL A LA TECNOLOGIA DE LA COMUNICACIÓ I LA INFORMACIÓ.

REDUIR LA DESIGUALTAT EN I ENTRE ELS PAÏSOS

10.1. REDUIR LES DESIGUALTATS EN ELS INGRESSOS.

10.2. PROMOURE LA INCLUSIÓ SOCIAL, ECONÒMICA I POLÍTICA.

10.3. IGUALTAT D'OPORTUNITATS I FI DE LA DISCRIMINACIÓ.

10.4. ADOPTAR POLÍTIQUES FISCALS I SOCIALS QUE PROMOGUIN LA IGUALTAT.

10.5. MILLORAR LA REGULACIÓ DELS MERCATS FINANCERS I LES INSTITUCIONS MUNDIALS.

10.6. AUGMENTAR LA REPRESENTACIÓ DELS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT EN LES INSTITUCIONS FINANCERES.

10.7. POLÍTIQUES MIGRATÒRIES RESPONSABLES I BEN GESTIONADES.

10.A. TRACTAMENT ESPECIAL I DIFERENCIAL PER ALS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.

10.B. ENCORATJAR L'AJUT AL DESENVOLUPAMENT VERS ELS PAÏSOS MENYS DESENVOLUPATS.

10.C. REDUIR ELS COSTOS DE TRANSACCIÓ DE REMESES DE MIGRANTS.

ACONSEGUIR QUE LES CIUTATS I ELS ASSENTAMENTS HUMANS SIGUIN INCLUSIUS, SEGURS, RESILIENTS I SOSTENIBLES

11.1. HABITATGES SEGURS I ASSEQUIBLES.

11.2. SISTEMES DE TRANSPORT SOSTENIBLES I ASSEQUIBLES.

11.3. URBANISME SEGUR I SOSTENIBLE.

11.4. PROTECCIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL I NATURAL.

11.5. REDUIR ELS EFECTES ADVERSOS PRODUÏTS PELS DESASTRES NATURALS.

11.6. REDUIR L'IMPACTE AMBIENTAL DE LES CIUTATS.

11.7. PROMOURE L'ACCÉS A ESPAIS PÚBLICS INCLUSIUS, VERDS I SEGURS.

11.A. ENFORTIR LA PLANIFICACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT NACIONAL I REGIONAL.

11.B. IMPLEMENTAR POLÍTIQUES PER A LA INCLUSIÓ, EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I REDUCCIÓ DEL RISC DE DESASTRES.

11.C. RECOLZAR ELS PAÏSOS MENYS DESENVOLUPATS EN LA CONSTRUCCIÓ D'EDIFICIS SOSTENIBLES I RESILIENTS.

GARANTIR MODALITATS DE CONSUM I PRODUCCIÓ SOSTENIBLES

12.1. APLICAR EL MARC DE TREBALL DECENAL PER A LA PRODUCCIÓ I CONSUM SOSTENIBLES.

12.2. GESTIÓ I ÚS DELS RECURSOS NATURALS SOSTENIBLES.

12.3. REDUIR A LA MEITAT EL MALBARATAMENT ALIMENTARI MUNDIAL.

12.4. GESTIÓ RESPONSABLE DE QUÍMICS I DEIXALLES.

12.5. REDUIR SUBSTANCIALMENT LA GENERACIÓ DE RESIDUS.

12.6. ENCORATJAR LES EMPRESES A ADOPTAR PRÀCTIQUES SOSTENIBLES I A FER INFORMES DE SOSTENIBILITAT.

- 12.7. PROMOURE PRÀCTIQUES SOSTENIBLES DE CONTRACTACIÓ PÚBLICA.
- 12.8. PROMOURE EL CONEIXEMENT UNIVERSAL DELS ESTILS DE VIDA SOSTENIBLES.
- 12.A. RECOLZAR LA CAPACITAT CIENTÍFICA I TECNOLÒGICA DELS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT PER A LA PRODUCCIÓ I EL CONSUM SOSTENIBLES.
- 12.B. DESENVOLUPAR I APLICAR EINES PER MONITORITZAR EL TURISME SOSTENIBLE.
- 12.C. ELIMINAR LES DISTORSIONS DEL MERCAT QUE ENCORATGEN EL CONSUM ANTIECONÒMIC.

ADOPTAR MESURES URGENTS PER A COMBATRE EL CANVI CLIMÀTIC I ELS SEUS EFECTES

- 13.1. ENFORTIR LA RESILIÈNCIA I LA CAPACITAT D'ADAPTACIÓ ALS DESATRES RELACIONATS AMB EL CLIMA.
- 13.2. INCORPORAR MESURES DE CANVI CLIMÀTIC EN LES POLÍTIQUES I LA PLANIFICACIÓ.
- 13.3. CONSTRUIR CONEIXEMENT I CAPACITAT PER FER FRONT AL CANVI CLIMÀTIC.
- 13.A. COMPLIR AMB EL COMPROMÍS DE LA CONVENCIÓ MARC SOBRE EL CANVI CLIMÀTIC.
- 13.B. PROMOURE MECANISMES QUE AUGMENTIN LA CAPACITAT DE PLANIFICACIÓ I GESTIÓ DESENVOLUPATS.

CONSERVAR I UTILITZAR DE FORMA SOSTENIBLE ELS OCEANS, ELS MARS I ELS RECURSOS MARINS PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

- 14.2. PROTEGIR I RESTAURAR ELS ECOSISTEMES.
- 14.3. REDUIR L'ACIDIFICACIÓ DELS OCEANS.
- 14.4. PESCA SOSTENIBLE.
- 14.5. CONSERVAR LES COSTES I LES ÀREES MARINES.
- 14.6. POSAR FI A LES SUBVENCIONS QUE CONTRIBUEIXEN A LA SOBREPESCA.
- 14.7. AUGMENTAR ELS BENEFICIS ECONÒMICS DE L'ÚS DE RECURSOS MARINS SOSTENIBLES.
- 14.A. AUGMENTAR EL CONEIXEMENT CIENTÍFIC, LA INVESTIGACIÓ I LA TECNOLOGIA PER A LA SALUT DELS OCEANS.
- 14.B. RECOLZAR ELS PESCADORS ARTESANALS EN PETITA ESCALA.
- 14.C. APLICAR I REFORÇAR EL DRET INTERNACIONAL DEL MAR.

PROTEGIR, RESTAURAR I PROMOURE L'ÚS SOSTENIBLE DELS ECOSISTEMES TERRESTRES, GESTIONAR ELS BOSCOS DE MANERA SOSTENIBLE, COMBATRE LA DESERTIFICACIÓ, ATURAR I REVERTIR LA DEGRADACIÓ DEL SÒL, I ATURAR LA PÈRDUA DE LA BIODIVERSITAT

- 15.1. CONSERVAR I RESTABLIR ELS ECOSISTEMES TERRESTRES I D'AIGUA DOLÇA.
- 15.2. POSAR FI A LA DESFORESTACIÓ I RECUPERAR ELS BOSCOS DEGRADATS.
- 15.3. POSAR FI A LA DESERTIFICACIÓ I REHABILITAR LA TERRA DEGRADADA.
- 15.4. ASSEGURAR LA CONSERVACIÓ DELS ECOSISTEMES MUNTANYOSOS.
- 15.5. PROTEGIR LA BIODIVERSITAT I ELS HÀBITATS NATURALS.
- 15.6. PROMOURE L'ACCÉS ALS RECURSOS GENÈTICS I REPARTIMENT JUST DELS BENEFICIS.
- 15.7. POSAR FI A LA CACERA FURTIVA I EL TRÀFIC D'ESPÈCIES PROTEGIDES.

- 15.8. PREVENIR LES ESPÈCIES INVASORES EN ELS ECOSISTEMES TERRESTRES I AQUÀTICS.
- 15.9. INTEGRAR ELS VALORS DELS ECOSISTEMES I DE LA BIODIVERSITAT EN ELS PLANS GOVERNAMENTALS.
- 15.A. AUGMENTAR ELS RECURSOS FINANCERS PER A LA CONSERVACIÓ I L'ÚS SOSTENIBLE DE L'ECOSISTEMA I LA BIODIVERSITAT.
- 15.B. FINAÇAR I INCENTIVAR LA GESTIÓ FORESTAL SOSTENIBLE.
- 15.C. COMBATRE LA CACERA FURTIVA I EL TRÀFIC IL·LEGAL D'ANIMALS SOSTENIBLE.

PROMOURE SOCIETATS PACÍFIQUES I INCLUSIVES PER TAL D'ACONSEGUIR UN DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE, PROPORCIONAR ACCÉS A LA JUSTÍCIA PER A TOTES LES PERSONES I DESENVOLUPAR INSTITUCIONS EFICACES, RESPONSABLES I INCLUSIVES A TOTS ELS NIVELLS

- 16.1. REDUIR TOT TIPUS DE VIOLÈNCIA.
- 16.2. PROTEGIR ELS INFANTS DELS ABUSOS, EXPLOTACIÓ, TRÀFIC I VIOLÈNCIA.
- 16.3. PROMOURE L'ESTAT DE DRET I GARANTIR LA IGUALTAT D'ACCÉS A LA JUSTÍCIA.
- 16.4. combatre el crim organitzat i el tràfic il·lícit de finances i d'armes.
- 16.5. REDUIR LA CORRUPCIÓ I EL SUBORN.
- 16.6. CREAR INSTITUCIONS EFICACES, RESPONSABLES I TRANSPARENTS.
- 16.7. GARANTIR DECISIONS INCLUSIVES, PARTICIPATIVES I REPRESENTATIVES.
- 16.8. ENFORTIR LA PARTICIPACIÓ EN LES INSTITUCIONS DE GOVERNANÇA MUNDIAL.
- 16.9. PROPORCIONAR L'ACCÉS A UNA IDENTITAT JURÍDICA.
- 16.10. GARANTIR L'ACCÉS PÚBLIC A LA INFORMACIÓ I PROTEGIR LES LLIBERTATS FONDAMENTALS.
- 16.A. ENFORTIR LES INSTITUCIONS NACIONALS PER PREVENIR LA VIOLÈNCIA I COMBATRE EL TERRORISME I EL CRIM.
- 16.B. PROMOURE I APLICAR LLEIS I POLÍTIQUES NO DISCRIMINATÒRIES.

ENFORTIR ELS MITJANS PER IMPLEMENTAR I REVITALITZAR L'ALIANÇA MUNDIAL PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

- 17.1. ENFORTIR LA MOBILITZACIÓ DE RECURSOS INTERNS PER MILLORAR LA RECAPTACIÓ D'INGRESSOS PÚBLICS.
- 17.2. IMPLEMENTAR ELS COMPROMISOS RELACIONATS AMB L'AJUDA AL DESENVOLUPAMENT.
- 17.3. MOBILITZAR RECURSOS FINANCERS PER ALS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.
- 17.4. ASSISTIR ELS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT A ASSOLIR LA SOSTENIBILITAT DEL DEUTE.
- 17.5. INVERTIR EN ELS PAÏSOS MENYS DESENVOLUPATS.
- 17.6. COMPARTIR CONEIXEMENT I COOPERAR PER A L'ACCÉS A LA CIÈNCIA, LA TECNOLOGIA I LA INNOVACIÓ.
- 17.7. PROMOURE TECNOLOGIES SOSTENIBLES PER ALS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.
- 17.8. ENFORTIR LA CIÈNCIA, LA TECNOLOGIA I LA CAPACITAT D'INNOVACIÓ EN ELS PAÏSOS MENYS DESENVOLUPATS.
- 17.9. MILLORAR EL SUPORT INTERNACIONAL PER IMPLEMENTAR LES ODS EN PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT.
- 17.10. PROMOURE UN SISTEMA UNIVERSAL DE COMERÇ EN EL MARC DE L'ORGANITZACIÓ

MUNDIAL DEL COMERÇ.

17.11. AUGMENTAR LES EXPORTACIONS DELS PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT

17.12. ELIMINAR LES BARRERES COMERCIALS PER ALS PAÏSOS MENYS DESENVOLUPATS.

17.13. MILLORAR L'ESTABILITAT MACROECONÒMICA MUNDIAL.

17.14. MILLORAR LA COHERÈNCIA DE POLÍTIQUES PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE.

17.15. RESPECTAR ELS LIDERATGES NACIONALS PER APLICAR POLÍTIQUES PER ALS ODS.

17.16. MILLORAR LA COL·LABORACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE.

17.17. ENCORATJAR LES COL·LABORACIONS SOSTENIBLES.

17.18. MILLORAR LA DISPONIBILITAT DE DADES FIABLES.

17.19. DESENVOLUPAR MÉS LES INICIATIVES JA EXISTENTS PER MESURAR ELS PROGRESSOS ACONSEGUITS EN ELS ODS.

Consulteu el contingut complet dels ODS, amb les seves metes i indicadors, a:

https://unstats.un.org/sdgs/indicators/Global%20Indicator%20Framework%20after%20refinement_Eng.pdf

1.3. Qui gestiona els ODS: organitzacions, col·lectius i sinergies al seu voltant

Aquesta secció és un recull de les entitats que treballen per la implementació del desenvolupament sostenible, siguin organismes oficials internacionals, o pertanyents a l'administració espanyola i catalana, iniciatives multisectorials que aglutinen centres de coneixement i societat civil, i finalment del món de l'educació superior. Acabem destacant algunes de les publicacions interessants generades per aquestes entitats.

Organismes oficials de les Nacions Unides relacionades estretament amb l'Agenda 2030

> United Nations (UN)

<https://www.un.org/es/>

La institució impulsora i per tant de referència per a tot allò que es relaciona amb l'Agenda 2030 són les Nacions Unides. El seus principals organismes sobre els que recau la temàtica dels Objectius de Desenvolupament Sostenible són l'UNSDG, l'UN DESA i la DSDG, que veurem a continuació:

> United Nations Sustainable Development Group (UNSDG)

<https://unsdg.un.org>

És un fòrum d'alt nivell per a l'establiment de polítiques i presa de decisions. Reuneix 40 fundacions, programes, agències especialitzades, departaments i oficines de les Nacions Unides que treballen conjuntament per al desenvolupament sostenible. Dona suport i supervisa la coordinació de les operacions de desenvolupament a 162 països i territoris. Algunes de les seves 40 entitats són UN DESA, UNESCO, UN Women, UNICEF. El seu secretariat és la United Nations Development Coordination Office (DCO).

> Department of Economic and Social Affairs (UN DESA)

<https://www.un.org/development/desa/en/>

Aquest departament s'encarrega dels afers de desenvolupament. La seva tasca fonamental és promoure la cooperació internacional per a l'assoliment d'un desenvolupament sostenible universal. Amb aquesta finalitat, estableix una xarxa de col·laboració per assistir als països en la definició i implementació de les pròpies estratègies de desen-

volupament. És qui s'encarrega de transmetre els compromisos econòmics, socials i mediambientals establerts a nivell mundial a les polítiques nacionals, per mitjà de les anàlisis que realitza, l'assessorament polític i l'assistència a nivell tècnic. Igualment, s'encarrega de supervisar els progressos vers l'assoliment dels ODS.

> Sustainable Development Knowledge Platform

<https://sustainabledevelopment.un.org/index.html>

Forma part de l'UN DESA United Nations Department of Economic and Social Affairs. Aquesta plataforma proveeix als estats membres, a les parts interessades i al públic en general accés a la informació sobre desenvolupament sostenible.

> Division for Sustainable Development Goals (DSDG)

<https://www.un.org/development/desa/en/about/desa-divisions/sustainable-development.html>

És un dels nou departaments que formen part de la DESA. Actua com a secretaria per als Objectius de Desenvolupament Sostenible, amb la missió de recolzar i crear capacitats per al seu assoliment i per a tots els temes que s'hi relacionen: aigua, energia, clima, ciència, tecnologia, etc. Té un paper fonamental a l'hora d'avaluar la implementació de l'Agenda 2030 i en les activitats de promoció i divulgació dels aspectes relacionats amb els ODS.

Iniciatives globals dedicades al desenvolupament sostenible

> Sustainable Development Solutions Network - SDSN

<https://www.unsdsn.org/>

És una iniciativa que mobilitza expertesa global científica i tècnica per promoure solucions pràctiques per al desenvolupament sostenible, incloent la implementació dels ODS. Parteix de la idea que els centres de coneixement, en col·laboració amb les Nacions Unides i el sector empresarial i institucional, poden impulsar un canvi basat en objectius.

Amb seu a Columbia University, està configurada per una xarxa global d'universitats, centres de recerca i altres institucions de coneixement que

promouen solucions pràctiques i iniciatives a llarg termini per als ODS, fomenten una educació de qualitat i la col·laboració de la investigació per al desenvolupament sostenible, i recolzen els governs a entendre i encarar els reptes del desenvolupament sostenible.

Unir-se a l'SDSN és de franc i està obert a institucions sense afany de lucre, a condició que siguin generadores de coneixement, podent tant ser universitats i centres de recerca, com fundacions, o grups de la societat civil. Les institucions que en siguin membres han de tenir expertesa almenys en una àrea relacionada amb el desenvolupament sostenible i cal que es comprometin a dedicar una part significativa de la seva feina a trobar o implementar solucions per als ODS.

Entre els seus membres trobem 85 organitzacions espanyoles, entre les quals Centre de Recerca en Economia Industrial i Pública, University of Rovira i Virgili, ESCI-UPF School of International Studies, Universitat de les Illes Balears, Universitat de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universidad Complutense de Madrid, Universidad de Alcalá de Henares, Universidad Politécnica de Madrid, Universidad Politécnica de Valencia, entre moltes altres.

En el cas que Elisava desitgi unir-se a l'SDSN, ha de tramitar la sol·licitud d'adhesió a través d'un formulari online, adreçat a la secretaria general de la SDSN a París. En cas de ser acceptada, quedarà incorporada tant a la xarxa global SDSN com a l'SDSN Spain (vegeu REDS).

> SDSN Youth

<https://sdsnyouth.org/>

És una iniciativa creada el 2015 amb la finalitat d'apoderar els joves d'arreu del món per a la creació d'iniciatives per al desenvolupament sostenible. Actualment està constituït per un equip format per 142 membres que treballen a 35 països, inclosos estudiants universitaris i joves professionals que treballen a les Nacions Unides, en desenvolupament internacional, sostenibilitat i consultoria mediambiental.

> Regions4

<https://www.regions4.org>

Aquesta xarxa internacional fundada el 2002 està formada per governs regionals que treballen per al

desenvolupament sostenible i dels que Catalunya forma part.

Iniciatives estatals i nacionals destacades dedicades al desenvolupament sostenible

> SDSN Spain, o Red Española de Desarrollo Sostenible - REDS

<https://reds-sdsn.es/>

És l'antena de SDSN a Espanya creada el 2015, per tal de mobilitzar i sensibilitzar la societat, les institucions públiques i el sector privat del país vers els ODS, alhora que facilitar la seva integració en les polítiques públiques, l'empresa i la societat. Fomenta que les universitats, els centres d'investigació, les empreses i la societat civil treballin per resoldre problemes pràctics sobre el desenvolupament sostenible.

La REDS centra la seva activitat en quatre àrees per a Espanya: energia, aigua, biodiversitat i gènere. Té la seu a la Universidad Autónoma de Madrid.

En el cas que Elisava es vulgui adherir a REDS ho haurà de tramitar a través de l'SDSN global, a través del formulari online, adreçat a la secretaria general de la SDSN a París. L'acceptació d'un membre de l'estat espanyol a l'SDSN l'incorpora automàticament a REDS i a la xarxa global SDSN.

> Alianza para el día después

<https://diadespues.org/>

Té el seu origen en l'Alianza Acelera 2030, una plataforma multilateral creada el 2019 per Iberdrola, el Centro de Innovación en Tecnología para el Desarrollo (itd UPM), l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal) i el REDS/SDSN amb l'objectiu de conscienciar la societat i els actors principals en la necessitat d'accelerar la implementació de l'Agenda 2030. A rel de la crisi del COVID-19 aquesta iniciativa es redirigeix amb la idea d'afrontar aquest repte global de l'única manera possible: a través de la cooperació i l'acció col·lectiva. És un espai híbrid i multiactor per reflexionar i actuar, analitzar, anticipar i fer propostes sobre l'endemà de la crisi, actuant a partir d'ara. Hi ha actualment quatre comunitats virtuals: transformar les ciutats, cooperació per al desenvolupament, desigualtat i nou model econòmic, ecosistemes i salut.

Elisava ja té programes o propostes que encaixen

per alinear-se amb aquesta plataforma com el Design City Maker i d'altres.

Organismes oficials estatals i les seves iniciatives

> Alto Comisionado para la Agenda 2030

<https://www.agenda2030.gob.es/>

Creat l'any 2018 pel president del govern d'Espanya, s'encarrega de fer el seguiment dels òrgans competents de l'administració general de l'estat per a l'acompliment dels ODS. A més d'impulsar els plans i estratègies necessaris del país vers l'Agenda 2030, avalua, verifica i difon el progrés en el seu acompliment. Igualment, promou l'elaboració dels sistemes d'informació i estadística que calen per acreditar els avenços en la consecució dels ODS. En matèria d'implantació global de l'Agenda 2030, col·labora en el diàleg internacional amb el Ministerio de Asuntos Exteriores i la UE.

> Plan de Acción para la Implementación de la Agenda 2030: Hacia una Estrategia Española de Desarrollo Sostenible

[Documento Estrategia Española de Desarrollo Sostenible](#)

Aquest document consta de 52 conclusions i recomanacions per elaborar l'estratègia cap al desenvolupament sostenible, en la que Espanya es va comprometre a treballar quan va adoptar l'Agenda 2030.

Organismes oficials catalans i les seves iniciatives

> Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible - CADS

<http://cads.gencat.cat/ca/inici>

És l'òrgan d'assessorament estratègic del govern de la Generalitat en matèria de sostenibilitat. Els seus membres, que són figures prestigioses de l'àmbit acadèmic, institucional i empresarial, estan recolzats tècnicament per un cos d'experts professionals en sostenibilitat.

> Pla Nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya

Elaborat per govern de la Generalitat, és un recull de 920 compromisos de tots els departaments amb l'objectiu d'implementar l'Agenda 2030 a

Catalunya mitjançant polítiques públiques.

> Acord Nacional per a l'Agenda 2030

cads.gencat.cat/web/.content/00_agenda_2030/acord_nacional_agenda_2030_a_catalunya.pdf

Aquest acord, signat el febrer de 2020, neix de la iniciativa per part de la Generalitat d'obrir el compromís de l'Agenda 2030 més enllà de l'acció del govern. Hi ha contribuït un grup inicial format per diversos actors públics i privats implicats a impulsar els ODS a Catalunya, en una visió compartida de les accions a emprendre per avançar cap al seu assoliment. L'Acord defineix el rol i el compromís que han d'adquirir els diferents agents socials del país, incloent universitats i centres de recerca. És la fase prèvia a l'Aliança Catalunya 2030.

> Aliança Catalunya 2030

<https://participa.gencat.cat/>

Un cop completada la fase d'aportacions per al disseny de l'Acord nacional per a l'Agenda 2030, des del febrer de 2020 s'ha obert un procés participatiu perquè la societat civil organitzada i la ciutadania s'hi puguin adherir i definir com poden contribuir a avançar en l'assoliment dels ODS. L'Aliança Catalunya 2030 té la voluntat d'esdevenir "una gran coalició de país per compartir informació, recursos i bones pràctiques, així com impulsar iniciatives conjuntes per assolir els ODS".

En cas que Elisava vulgui formar part de l'Aliança Catalunya 2030 haurà d'haver fet la feina prèvia d'analitzar com pot contribuir als ODS i definir els seus compromisos, i en el moment d'adherir-se haurà d'aportar els seus compromisos per als ODS.

A més, haurà de complir una sèrie de requisits:

- tenir una visió holística de l'Agenda 2030
- exercir un lideratge executiu
- tenir els ODS Incorporats a la planificació estratègica
- que els ODS formin part de l'estratègia comunicativa de l'organització
- disposar del finançament adequat per al seu assoliment
- preveure, si és possible, aliances entre diversos agents i promoure models de governança

democràtica

- que els seus compromisos siguin assolibles i amb esperit de continuïtat
- que els seus compromisos estiguin programats en el temps, fins al 2030, i concretats en accions
- establir un sistema de monitoratge i retiment de comptes

Organitzacions filantròpiques

> SDG Philanthropy platform (SDGPP)

<https://www.sdgphilanthropy.org/>

Plataforma online liderada per les United Nations Development Programme (UNDP) i la Worldwide Initiative for Grantmaking Support (WINGS), està recolzada per la Rockefeller Philanthropy Advisors (RPA), the Conrad N. Hilton Foundation, Ford Foundation, Brach Family Charitable Foundation, and UN Foundation.

Proporciona informació sobre els esdeveniments i solucions que els finançadors i altres estan recolzant. El seu objectiu és optimitzar els recursos econòmics i els esforços per assolir els ODS, potenciant el compromís entre les parts interessades avançar envers els ODS. Actualment l'SDGPP està treballant com a prova pilot en 8 països: Brasil, Colòmbia, Ghana, Índia, Indonèsia, Kenya, USA i Zambia, esperant anar-se expandint en el futur.

> SDGfunders

<https://sdgfunders.org/home/lang/en/>

Aquesta plataforma està creada per Candid com a part de l'SDG Philanthropy Platform (vegeu) i va ser fundada per la Conrad N. Hilton Foundation, la Ford Foundation, i la MasterCard Foundation.

Mostra un complet recull de donacions de fundacions i assistència oficial per al desenvolupament (ODA) aliniada amb els ODS. Els seus continguts són molt útils per estar informat de quins són els projectes que s'estan finançant amb fons aportats per la filantropia i la comunitat internacional tant per objectiu com per regió, país i grup de població. Permet veure també quines fundacions estan finançant projectes i quines institucions, universitats, etc. estan rebent aquest finançament. Entre els seus diversos continguts destaquen també un assistent d'indicadors ODS que permet als inte-

ressats determinar quins objectius concrets es relacionen amb el propi treball i quins són els indicadors que es poden seguir per mesurar l'impacte d'aquest. D'aquesta manera, els interessats poden traduir les seves prioritats estratègiques en un marc compatible amb un ODS on constin els objectius, metes i indicadors pertinents que siguin universalment comparables.

Organismes, iniciatives i plataformes d'institucions d'educació superior per al desenvolupament sostenible

> Comisión de Crue Universidades Españolas para la Agenda 2030 (CRUE)

<http://www.crue.org/SitePages/Inicio.aspx>

[crue manifiesto por un planeta más sostenible](#)

Aquesta associació integrada per 76 universitats públiques i privades de tot l'estat espanyol, incloent 11 universitats catalanes, té constituïda una comissió per a l'Agenda 2030 amb l'objectiu de treballar coordinadament per a la seva consecució. És membre de la International Association of Universities (IAU).

> Universitats Objectius de Desenvolupament Sostenible (UODS)

<https://ods.cat/>

És una iniciativa de l'ACUP, Associació Catalana d'Universitats Públiques, en col·laboració amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. Fou creada a rel del compromís de les universitats que en formen part a contribuir i alinear-se amb l'Agenda 2030.

En aquest web apareixen les accions que les universitats estan realitzant relacionades amb els diferents ODS.

> Global University Network for Innovation (GUNi)

<http://www.guninetwork.org/>

[guni declaration to support the implementation of the UN SDGs](#)

Aquesta xarxa internacional fundada el 1999 per la UNESCO, la United Nations University (UNU) i la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), té 227 membres de 80 països. Des del 2014 l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) en té

el secretariat permanent i la presidència. Un dels seus principals objectius és contribuir i reflexionar en el paper de l'educació superior en la implementació de l'Agenda 2030 i els ODS per a un futur millor i més sostenible.

Té un grup d'experts en ODS i educació superior, i ha organitzat fins ara dues conferències internacionals sobre aquest tema el 2017 i el març 2020.

> Higher Education and Research for Sustainable Development (HESD)

<https://www.iau-hesd.net>

És una iniciativa de l'International Association of Universities (IAU) que, en el seu compromís amb l'agenda de les Nacions Unides, ofereix un marc per tal que les universitats estableixin col·laboracions vers el desenvolupament sostenible. El seu objectiu és recolzar les institucions d'educació superior a incorporar conceptes i principis de desenvolupament sostenible en la tasca de planificació estratègica, acadèmica i organitzativa.

El seu portal presenta l'estratègia de la IAU per recolzar el desenvolupament sostenible en l'educació superior, i informa de les activitats que realitza en aquesta matèria. Proporciona recursos útils i mapeja més de 800 iniciatives inspiradores implementades per institucions d'ensenyament superior i organitzacions per assolir els ODS.

Cal registrar-s'hi per enviar-hi les accions. Vint-i-dues universitats espanyoles en formen part, entre elles, la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.

> Higher Education Sustainability Initiative (HESI)

<https://sustainabledevelopment.un.org/sdinaction/hesi>

Aquesta plataforma neix de l'associació de diverses agències de les Nacions Unides per agrupar les institucions d'educació superior compromeses amb els ODS. Permet l'intercanvi de bones pràctiques i experiències, a més d'oferir la possibilitat única a aquestes institucions d'educació superior a fer aportacions al High-Level Political Forum on Sustainable Development de les Nacions Unides, en què els estats membres informen sobre els seus avenços en matèria d'ODS.

Qualsevol institució d'educació superior s'hi pot

adherir (actualment en són més de 300 d'arreu del món), amb els compromisos de:

- ensenyar desenvolupament sostenible en totes les seves disciplines d'estudi
- fomentar la investigació i la difusió del coneixement del desenvolupament sostenible
- tenir campus ecològics i recolzar iniciatives de sostenibilitat locals
- comprometre's a compartir informació amb xarxes internacionals

1.4. Guies i publicacions per començar amb els ODS

Guies i publicacions per començar amb la implementació dels ODS

La primera guia de referència per a la implementació dels ODS en l'educació superior és *Getting started with the SDGS in universities*, elaborada per SDSN Australia/Pacific l'any 2017¹. Són diverses les institucions d'ensenyament superior que manifesten haver-la tingut en compte a l'hora d'endegar el procés que implica el compromís amb els ODS, i bona mostra de la seva utilitat és l'aparició de la seva edició espanyola realitzada per REDS / SDSN-Spain².

Posteriorment a l'aparició de l'esmentada guia, a mesura que la necessitat d'implementació dels ODS s'ha anat evidenciant i irradiant a moltes de les institucions d'ensenyament superior, han aparegut altres publicacions a tenir en compte com *Implementing the 2030 Agenda at Higher Education Institutions: Challenges and Responses de la GUNi*³, recull d'articles d'experts centrat en els entrebancs que poden sorgir en el procés d'implementar els ODS tot donant algunes pistes per superar-los. Una altra publicació a tenir en compte amb aquest sentit és *Implementando la Agenda 2030 en la universidad* de REDS / SDSN-Spain⁴ una relació de molt variades d'experiències per part de diverses universitats espanyoles que s'exposen com a casos inspiradors.

Quant a la implementació de l'ODS 17 Aliances, fonamental per a qualsevol institució per assolir la resta dels objectius, la GUNi hi va dedicar la publicació *Approaches to SDG 17: Partnerships for the Sustainable Development Goals (SDGs)*⁵ que recull articles sobre diversos experts en la matèria.

Per a les institucions d'ensenyament superior que ja estiguin alinades amb els ODS, com a ajuda a la tasca de monitoritzar i comunicar el que ja hagin implementat en aquest sentit, recentment la REDS publicat *Cómo evaluar los ODS en las universidades*⁶.

Finalment, cal destacar com a document destinat a ajuda en l'elaboració d'estratègies, plans d'estudis i cursos per promoure l'aprenentatge dels ODS la publicació de la UNESCO *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives* que compta també amb una versió en català⁷. La seva part més important resumeix les compe-

tències clau que els alumnes han de desenvolupar i descriu els objectius d'aprenentatge, temes i enfocaments pedagògics per a cadascun dels 17 objectius. També afegeix una guia sobre la implementació en diferents nivells educatius i contextos.

Referències:

- (1) *Getting started with the SDGS in universities: A guide for universities, higher education institutions, and the academic sector*. (SDSN Australia/Pacific, 2017).
- (2) *Cómo empezar con los ODS en las universidades: Una guía para las universidades, los centros de educación superior y el sector académico*. (REDS / SDSN-Spain).
- (3) *Implementing the 2030 Agenda at Higher Education Institutions: Challenges and Responses*. (Barcelona: GUNi, 2019).
- (4) MIÑANO, Rafael y GARCÍA HARO, Marta (Editores). *Implementando la Agenda 2030 en la universidad: Casos inspiradores de educación para los ODS en las universidades españolas*. (REDS, 2020).
- (5) *Approaches to SDG 17: Partnerships for the Sustainable Development Goals (SDGs)*. (Barcelona: GUNi, 2018).
- (6) *Cómo evaluar los ODS en las universidades*. (REDS, 2020).
- (7) *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives* (UNESCO, 2017). Versió traduïda al català pel Centre UNESCO de Catalunya, 2018: *Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible: Objectius d'aprenentatge*.

1.5. Cursos, recursos i altres eines útils per als ODS

Salva Fàbregas per a Elisava / ODS - 2020

Cursos de formació sobre ODS

> **SDG Academy**

Plataforma que ofereix cursos sobre desenvolupament sostenible impartits per experts mundials. N'hi ha de generals sobre els ODS i d'específics sobre un o més objectius. La majoria són a ritme propi i per realitzar en qualsevol moment, però també n'hi ha de guiats per un instructor. Tots són gratuïts.

<https://sdgacademy.org/courses/>

> **Human Rights Careers**

Aquesta plataforma aglutina nombrosos cursos MOOC, que cobreixen un o més ODS. Són cursos lliures i gratuïts oferts per universitats d'arreu del món per a l'educació i sensibilització sobre els ODS, per exemple de la Leiden University, Harvard University, University of Oslo, University of Copenhagen, Stanford University, entre altres.

<https://www.humanrightscareers.com/un-sustainable-development-goals-courses/>

> **Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)**

Curs “Introducción a la sostenibilidad en la docencia universitaria” adreçat especialment a docents universitaris, també útil per a gestors i personal amb responsabilitat dins la universitat. Es treballen els ODS com a una eina de treball per a la sostenibilitat, i s'ofereixen pautes i eines per a la implementació de la sostenibilització curricular. És un curs d'autoaprenentatge amb una durada d'unes 25 hores, gratuït amb opció de pagament per obtenció de certificat. El curs actual finalitza el 15 d'agost.

<https://iedra.uned.es/courses/course-v1:UNED+SostDocUniv+2019/about>

> **Universitat Politècnica de Madrid (UPM)**

Té un títol propi de formació específica sobre ODS, “Estrategias y Tecnologías para la Sostenibilidad”, de 7,5 ECTS i format per 3 MOOC que integren 3 perspectives sobre sostenibilitat. El primer d'ells “ODS: Una transformación ineludible” té una durada de 8 setmanes, està tutoritzat i és gratuït amb opció de pagament per a l'obtenció d'un certificat. Adreçat sobretot a un públic professional.

<http://www.itd.upm.es/cursoods/>

> **Universitat Politècnica de València (UPV)**

Ofereix el curs “ODS en la Agenda 2030 de las Naciones Unidas: Retos de los Objetivos de Desarrollo Sostenible”. És una introducció a l'Agenda 2030 en el panorama actual de la cooperació al desenvolupament, adreçat al públic general sense requisits de coneixements previs. Té una durada de 6 setmanes i és gratuït.

https://www.edx.org/course/ods-en-la-agenda-2030-de-las-naciones-unidas-retos?utm_medium=partner-marketing&utm_source=referral&utm_campaign=upvalenci&utm_content=upvxsite2020

> **Universidad Rey Juan Carlos de Madrid (URJC)**

El seu curs “Sostenibilidad: criterios y toma de decisiones”, de 20 hores de durada y equivalent a 1 crèdit ECTS està destinat a tots els seus alumnes de grau. La CRUE Sostenibilidad i la URJC tenen un acord per implantar els materials d'aquest curs a totes les universitats que ho sol·licitin.

Bases de dades i eines d'anàlisi

> **Linked SDG**

Una aplicació que usa tecnologies web semàntiques i principis Linked Open Data (LOD) per extreure metadades relacionades amb SDG de documents i establir connexions entre diversos ODS. S'hi pot pujar qualsevol document relacionat amb els ODS i automàticament n'extreu els conceptes relacionats i els noms geogràfics per representar-los visualment en un mapa, així com identifica els ODS més rellevants per presentar-los en una gràfica interactiva.

<http://linkedsgd.apps.officialstatistics.org/#/>

> **Sustainable Development Goal Indicators website**

Lloc web oficial de les Nacions Unides que proporciona informació sobre el desenvolupament i la implementació d'un marc d'indicators per al seguiment i revisió de l'Agenda de Desenvolupament Sostenible 2030. És mantinguda per la Divisió d'Estadística de les Nacions Unides (UNSD), una divisió del Departament d'Afers Econòmics i Socials (DESA).

<https://unstats.un.org/sdgs/>

> **SDG Impact Assessment Tool**

Eina d'aprenentatge que a partir d'una autoavaluació visualitza els resultats de com afecta sobre els ODS una activitat, una organització o una innovació. Adreçada investigadors, professors, empreses, agències, organitzacions civils o a qualsevol que tingui un projecte o una solució per valorar.

Està desenvolupada pel Centre de Desenvolupament Sostenible de Goteborg, a la Universitat de Tecnologia de Chalmers i la Universitat de Goteborg, en col·laboració amb SDSN Northern Europe.

<https://sdgimpactassessmenttool.org/about>

> **Herramienta de autodiagnóstico de la sostenibilidad ambiental en las universidades españolas**

Eina d'autodiagnòstic, elaborada pel Grupo de trabajo sobre Evaluación de la Sostenibilidad Universitaria, CRUE Sostenibilidad. Els indicadors remeten als ODS 4 educació de qualitat; 6 aigua neta i sanejament; 7 energia neta i assequible; 9 indústria, innovació i infraestructura; 11 ciutats i comunitats sostenibles; 12 producció i consum responsables; 16 pau, justícia i institucions sòlides.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeXRImCCCCG1hXzOIX2_s7eIMMUK4VpHeBc-Mv-CcU53RxYzA/viewform?c=0&w=1 (Eina)

<https://drive.google.com/file/d/0BxKvyGbf3ZDSX3FWa2Z0QW8wOGc/view> (Guia usuari)

> **Sustainability Exchange**

Recursos sobre sostenibilitat en l'educació superior. Té una eina per fer la monitorització en les universitats però fora del Regne Unit és de pagament.

<https://www.sustainabilityexchange.ac.uk/international>

> **Institute for Sustainable Futures, University of Technology, Sydney**

Per revisar la investigació des del punt de vista dels ODS van crear una eina i un procés d'anàlisi per esbrinar què estaven fent en la investigació en relació als ODS i per veure com es podien enfortir les col·laboracions, quins buits hi havia i enfortir les decisions respecte si s'havien d'omplir aquests buits.

<https://www.uts.edu.au/research-and-teaching/our-research/institute-sustainable-futures/our-research/sdgs-mapping-our-research>

Rànquings

Poden ser útils per veure els criteris i indicadors que es tenen en compte. Obtenir una bona posició en aquests rànquings dona força visibilitat internacional.

> **UI Green Metric World University Ranking**

Aquest rànquing està elaborat en base a l'enquesta online en què participen un gran nombre d'universitats d'arreu del món sobre les seves polítiques i condicions quant a sostenibilitat ambiental. És un rànquing amb molta participació gràcies a un procés relativament simple.

<http://greenmetric.ui.ac.id/what-is-greenmetric/>

> **The Times Higher Education Impact Rankings**

Aquest rànquing de la revista britànica Times Higher Education (THE) classifica les universitats específicament en funció de la seva contribució als ODS. En el rànquing del 2019, amb una participació de 450 universitats de 76 països, la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Autònoma de Barcelona s'han posicionat entre les 50 millors del món: la UPF en la 29a posició mundial, la 15a a Europa i la 1ª a Espanya.

https://www.timeshighereducation.com/rankings/impact/2019/overall#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/undefined

Recursos per avaluar els coneixements previs sobre ODS

> **Sulitest. The sustainability literacy test**

Ofereix diferents eines per ajudar les organitzacions a augmentar la consciència, assessorar i millorar el coneixement sobre el Desenvolupament Sostenible i la Responsabilitat Social Corporativa entre els estudiants, empleats, parts interessades, i responsables en la presa de decisions.

Test: en cada organització un o diferents examinadors es poden registrar i organitzar sessions per fer un test amb l'eina online, convidant els seus col·legues o estudiants a participar. Existeix en Mode Aprenentatge i en Mode Examen, pot ser anònim o no. El Mode Examen dona l'oportunitat d'obtenir un certificat en acabar.

Quiz: joc interactiu de 15 min. per fer en equips. Es pot fer en reunions, classes i altres esdeveniments per conscienciar sobre sostenibilitat de manera rà-

pida i lúdica.

<https://www.sulitest.org/en/>

Per estar al dia: pàgines que aglutinen informació i recursos sobre els ODS

> SDG Zone

És una pàgina adreçada a qualsevol persona que vulgui obtenir més informació sobre els objectius de desenvolupament sostenible. Conté informació sobre què són els ODS, com obtenir més informació sobre ells, vies d'acció i recursos útils.

<https://sdgzone.com/>

> SDG Knowledge Hub

És un *knowledge hub* que fa un seguiment de les notícies i novetats relacionades amb els ODS arreu del món: resums de nous informes, noves iniciatives, conferències, i fonts de dades. Tot està etiquetat i classificat per l'ODS amb què està relacionat, així que la consulta és molt fàcil.

És un projecte de l'IISD - International Institute for Sustainable Development

<https://sdg.iisd.org/>

> Helpdesk

Recull d'eines que donen accés a models, metodologies i orientacions per donar suport als implementadors dels ODS.

https://sdghelpdesk.unescap.org/toolboxes?field_sdgs_target_id=All&title=&page=1

> RELX - SDG Resource Centre

Informació puntera sobre els ODS: articles, informes, esdeveniments, recursos.

<https://sdgresources.relx.com/>

Pàgines per mesurar el progrés en els ODS per països

> Sustainable Development Report (antics SDG Index i Dashboards)

Avalua la posició de cada país en relació als assoliments de cadascun dels ODS. Informes i descripció de la situació de cada país, i també dades sense tractar, tot a disposició per descarregar lliurement. Útil per a governs i societat civil per identificar les actuacions prioritàries, els reptes clau a implementar, monitorar els progressos, assegurar

la responsabilitat i identificar llacunes a completar per a l'assoliment dels ODS abans del 2030.

Desenvolupat per Sustainable Development Solutions Network (SDSN) i el Bertelsmann Stiftung.

<https://www.sdgindex.org/>

> NDC-SDG Connections

Iniciativa conjunta del German Development Institute (DIE) i l'Stockholm Environment Institute (SEI), l'NDC-SDG Connections és un projecte d'investigació i visualització que té com a objectiu establir sinergies entre l'Agenda 2030 i l'Acord de París, i identificar punts de partida per a crear polítiques coherents que promoguin un desenvolupament just, sostenible i intel·ligent respecte el clima. Eina que representa el compliment de cada país comparant els Nationally Determined Contributions (NDCs) amb els corresponents ODS. Visualitzacions de dades i infografies ODS per ODS.

<https://klimalog.die-gdi.de/>

> SDG Tracker

Mostra dades de tots els indicadors disponibles de la base de dades ourworldindata.org en dades, mitjançant estadístiques oficials de l'ONU i d'altres organitzacions. És una publicació gratuïta, i oberta a tothom, que fa el seguiment del progrés global cap als ODS i permet que persones de tot el món responsabilitzin els seus governs per assolir els objectius acordats.

<https://sdg-tracker.org/>

2

Els ODS en l'educació superior

2.1. Per què els ODS poden ser tan importants per a Elisava

És tanta la importància que l'Agenda 2030 reconeix a l'educació, que li dedica tot un Objectiu, el 4, referent a l'educació de qualitat. Però a més d'un objectiu en sí mateix, l'educació és també un instrument necessari per assolir la resta d'objectius (UNESCO, 2017). El paper de les institucions educatives en el desenvolupament sostenible, doncs, és essencial, i més encara perquè desborda els límits de l'educació en incloure la investigació i el rol que juguen en un determinat sistema econòmic i social (GUNi, 2019 pàg.12).

Al mateix temps, també són notables els avantatges que els centres educatius poden obtenir responnent a la crida de l'Agenda 2030. Concretament, l'escola, en adherir-se als ODS, té l'oportunitat d'adquirir una sèrie de beneficis com ara (SDSN Australia/Pacific, 2017):

- La captació de la **demanda de formació** relacionada amb els ODS, formant els que n'han de ser els implementadors en aquelles empreses i institucions que es vagin incorporant l'Agenda 2030
- L'oportunitat de **comunicar** un paper actiu i responsable en la contribució a la millora social
- L'oportunitat de **col·laborar amb nous socis** externs que tinguin interessos comuns dins del marc dels ODS, ja siguin govern, agents socials, empreses o indústria
- Optar a **noves possibilitats de financiació** procedent de governs, bancs, patrocinadors
- L'oportunitat de **redefinir el paper de l'escola** segons els valors i pràctiques dels ODS

Al marge d'aquests avantatges, adherir-se als ODS és també una qüestió de 'deure ètic' que Elisava no pot deixar de plantejar-se, i és que totes les institucions d'ensenyament, especialment les universitats, estan cridades a prendre una actitud més transformadora i formar persones que estiguin realment capacitades per resoldre els reptes i problemes globals (GUNi, 2019 pàg.41) que són enormement complexos.

La implementació dels ODS a Elisava, però, s'hauria de dur a terme segons uns estratègia holística en tot el seu sistema, incloent l'educació, la investigació, la gestió, i la transferència de coneixement

a la societat. Aquesta exigència fa necessària la incorporació de l'Agenda 2030 en la missió central de l'escola, un compromís ferm i decidit que l'allunyi dels perills de l'*ODS-washing* o ús publicitari dels ODS per simular una contribució al desenvolupament sostenible que no sigui en realitat prou consistent.

Al mateix temps, la naturalesa interconnectada dels mateixos ODS demana mantenir una visió global de tots els seus temes, per poder-los assolir conjuntament. Està clar que Elisava, pels estudis de grau que ofereix, té més garanties d'incidir en uns objectius que en altres, i serà a aquests als que podrà posar el focus per fer aportacions significatives⁸. D'altra banda, investigadors i alumnes podran centrar els seus esforços en uns pocs objectius segons sigui el seu treball, tot i que amb un bon coneixement de tota la resta per evitar que la intervenció aïllada en un objectiu creï efectes poc desitjats en un altre. Ha de ser l'escola, però, qui vetlli per garantir un equilibri general en la seva contribució a l'Agenda 2030 des de la seva visió global, assegurant que tots els ODS es treballin transversalment. És aquest un objectiu en si mateix per a Elisava.

Les aliances que sigui capaç d'establir Elisava amb altres actors, institucions i centres d'educació, segons encoratja l'ODS 17, serà també un factor imprescindible per abordar tota la gran varietat de temes de l'Agenda 2030 i poder oferir solucions complexes.

(8) Exemples de contribució amb ODS per part d'universitats (font ACUP):

UPV: ODS 10 reducció de les desigualtats en i entre països, 12 consum i producció sostenibles i 13 combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

UPF: ODS 4 educació de qualitat, 5 igualtat de gènere, 10 reducció de les desigualtats en i entre països i 13 combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

UdG: ODS 17

UdL: ODS 1 fi de la pobresa, 3 salut i benestar, 5 igualtat de gènere, 7 energia assequible i neta, 13 combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

Àrees de contribució

Prenent com a referència la guia *Getting Started with the SDGS in Universities* (SDSN, 2017), podem situar en quatre les àrees en què Elisava pot contribuir amb els ODS: educació, investigació, gestió i governança, i lideratge social.

EDUCACIÓ

1

1. Educació per als ODS: donar coneixements i habilitats per entendre'ls i emprendre'ls
2. Mobilitzar i apoderar els estudiants
3. Oferir formació per als llocs de treball necessaris per implementar solucions ODS
4. Potenciar oportunitats per formar estudiants i professionals en països en desenvolupament quant als reptes dels ODS

RECERCA

2

1. Fomentar la recerca sobre els ODS
2. Procurar tots els enfocaments possibles d'investigació per encarar els ODS
3. Recolzar la innovació per trobar solucions de desenvolupament sostenible
4. Recolzar activament la implementació local i nacional dels ODS
5. Recolzar la creació de capacitats per tal que països en desenvolupament emprenguin la investigació en ODS

GESTIÓ I GOVERNANÇA DE L'ESCOLA

3

- Aliniar les estructures operatives i de governança d'Elisava amb els objectius dels ODS

LIDERATGE SOCIAL

4

1. Compromís públic
2. Acció i diàleg intersectorial
3. Desenvolupament de polítiques i advocacia per als ODS
4. Mobilització i posicionament del sector vers els ODS
5. Demostrar el compromís del sector universitari

Aportacions que Elisava pot fer als ODS en aquestes quatre àrees.

1.1

EDUCACIÓ

Donar **coneixements i habilitats** per entendre i emprendre els ODS

Necessitats dels estudiants:

- Competències transversals i habilitats clau: pensament sistèmic, pensament crític, resolució integral de problemes i capacitat d'anticipació, creativitat, responsabilitat social, competències d'associació, sentir-se còmode en entorns interdisciplinars.
- Conèixer bàsicament les matèries de cada ODS.
- Conèixer i entendre el marc dels ODS, el seu propòsit i les seves aplicacions.

Què pot fer l'escola per contribuir a l'educació dels ODS:

- Incloure els ODS en tots els cursos.
- Formar sobre els ODS als responsables de dissenyar els plans d'estudis, als coordinadors i als docents.
- Oferir formació externa: empreses i entitats.
- Implicar estudiants en la cocreació d'entorns d'aprenentatge i oportunitats que recolzin l'aprenentatge dels ODS.
- Organitzar cursos vinculats a projectes col·laboratius reals.

1.3

EDUCACIÓ

Oferir formació per als llocs de treball necessaris per implementar ODS

- Relacions amb empreses, per exemple a través de pràctiques.
- Oferir oportunitats per a l'**aprenentatge durant tota la vida**, per exemple formació en entitats i empreses, cursos d'aprenentatge online.

1.2

EDUCACIÓ

Mobilitzar i apoderar els joves quant als ODS

Exemples de possibles accions:

- Fer-los participar en la gestió de l'escola relacionada amb els ODS.
- Cocreació d'activitats que es basin en els ODS: cursos, programes d'aprenentatge, sortides d'estudis...
- Activitats de voluntariat relacionades amb els ODS.
- Fomentar l'interès de les associacions d'estudiants pels ODS per tal que col·laborin a crear activitats.

1.4

EDUCACIÓ

Formació d'estudiants i professionals en països en desenvolupament quant als reptes dels ODS

Aprofitar els vincles amb països en desenvolupament (estudiants internacionals, alumni, intercanvi acadèmic, viatges d'estudi, convenis amb escoles de països en desenvolupament, ...) per millorar i recolzar la l'educació envers el compliment dels ODS.

Exemples de possibles accions:

- Implicar estudiants internacionals en l'aprenentatge dels ODS
- Beques relacionades amb els ODS per a països en desenvolupament
- Organitzar cursos online gratuïts sobre desenvolupament sostenible i ODS
- Relacions d'intercanvi amb escoles de països en desenvolupament

2.1

RECERCA

Fomentar la recerca sobre els ODS en la pròpia escola

- Sensibilitzar els investigadors sobre els ODS
- Ajudar els investigadors a connectar la seva investigació amb els diferents ODS
- Mapejar com la investigació en curs es relaciona amb els ODS
- Donar preferència a la investigació que es relacioni amb els ODS
- Tenir criteris de promoció acadèmica on es valorin les aportacions envers els ODS
- Donar a conèixer la investigació relacionada amb els ODS; posar en relleu els ODS en les investigacions més destacades
- Anar fent públiques periòdicament les aportacions als ODS de la investigació realitzada a l'escola
- Fomentar que els investigadors de l'escola s'impliquin amb la comunitat d'investigadors global quant als ODS

2.2

RECERCA

Procurar tots els enfocaments possibles d'investigació per encarar els ODS

Enfocament nous que són necessaris:

- investigació per al desenvolupament sostenible: *estudia com interaccionen societat, economia i medi natural amb enfocaments interdisciplinars per emprendre els principals reptes del desenvolupament sostenible*
- enfocaments interdisciplinars i transdisciplinars
- enfocaments de codisseny i coproducció
- enfocaments inclusius que impliquin diferents grups i tipus de coneixement no prou representats en els enfocaments tradicionals

Algunes dees per recolzar els nous enfocaments:

- mapejar investigacions en curs relacionades amb ODS i veure possibilitats d'establir connexions interdisciplinars
- veure quina és la capacitat d'investigació interdisciplinar que tenim actualment relacionada amb els ODS
- reforçar la capacitat d'investigar amb nous enfocaments

2.3

RECERCA

Recolzar la innovació per trobar solucions de desenvolupament sostenible

Contribuir al desenvolupament d'innovacions i solucions per afrontar els reptes dels ODS, per exemple:

- establir col·laboracions amb empreses per desenvolupar noves tecnologies i solucions per als ODS
- fer programes d'intercanvis basats en els ODS entre l'escola i empreses
- organitzar 'reptes d'innovació' sobre els ODS destinats a investigadors

2.4

RECERCA

Recolzar activament la implementació local i nacional dels ODS

- Aprofitar els ODS per establir col·laboracions amb l'ajuntament, el govern autonòmic i l'estat, la indústria i les empreses i tots els actors possibles
- Assessorar sobre la implementació dels ODS als sectors públics i privats

2.5

RECERCA

Recolzar la creació de capacitats en països en desenvolupament per tal que facin investigació en ODS

- Col·laboracions i programes d'intercanvi amb universitats en països en desenvolupament en relació a temes importants per als ODS
- Impulsar projectes conjunts d'investigació sobre ODS i desenvolupar la capacitat per fer-los viables
- Intercavi de coneixements i experiències amb altres països i comunitats sobre com encarar els reptes dels ODS

3

GESTIÓ I GOVERNANÇA DE L'ESCOLA

Aliniar les estructures operatives i de governança amb els objectius dels ODS

- Veure el que ja s'està fent a nivell de responsabilitat social de l'escola i quant a campus sostenible i vincular-ho amb els ODS
- Veure com les polítiques, estratègies i plans de l'escola s'alinen amb els ODS; veure quins departaments de l'organització són importants de cara als ODS
- Identificar els punts febles o buits de l'escola en quant a ODS per posar-hi solucions
- Incloure els ODS en els informes anuals de l'escola: Retre comptes.
- Promoure accions relacionades amb tots els ODS és possible. Són múltiples i poden abastar ocupació, finances, serveis, instal·lacions, compres, RRHH, ...

4.1

LIDERATGE SOCIAL

Compromís públic

- Conferències públiques, esdeveniments, etc. per conscienciar i difondre la importància dels ODS

4.2

LIDERATGE SOCIAL

Acció i diàleg intersectorial

- Ser la plataforma on els diferents actors es puguin trobar per tractar els reptes dels ODS
- Col·laboració intersectorial per afrontar ODS concrets

4.3

LIDERATGE SOCIAL

Desenvolupament de polítiques i advocacia pels desenvolupament sostenible

- Treballar amb els responsables de desenvolupar les polítiques
- Ajudar a identificar els problemes i orientar sobre solucions sobre les àrees de coneixement concret dels ODS
- Desenvolupar recursos i eines per recolzar la implementació

4.4

LIDERATGE SOCIAL

Mobilització i posicionament del sector vers els ODS

- Aliances amb altres universitats per mobilitzar acció vers sobre els ODS
- Representació en tots els processos nacionals d'implementació dels ODS

4.5

LIDERATGE SOCIAL

Demostrar el compromís del sector universitari amb els ODS

- Treballar per la implementació dels ODS en la universitat a través de l'ensenyament, la recerca i activitats
- Signar el Compromís de la Universitat amb els ODS
- Activitats públiques de recolzament als ODS
- Recolzar activitats d'altres i dels governs sobre els ODS

a) un **mapeig** de tot el que ja estaven fent prèviament a la implementació i que tingui relació amb algun aspecte de la sostenibilitat ambiental, social i econòmica

https://sostenibilidad.upm.es/wp-content/uploads/sites/759/2020/06/AccionesUPM-ODS_2019.pdf

Elaboració d'un panell d'indicadors de desenvolupament sostenible

Adicionalment al *Plan EHUagenda 2030 por el desarrollo sostenible (2019-2025)* la UPV ha elaborat un panell d'indicadors mesurable que li permeti fer un seguiment de les metes seleccionades per determinar la seva contribució als ODS, adaptat a la realitat de les universitats. Val a dir que cap d'aquests indicadors fa referència al contingut curricular en sí mateix, però esperen que a partir d'aquesta estratègia posteriorment s'incentivi la inclusió d'aspectes concrets en els plans d'estudi.

Han aplicat una metodologia en quatre fases: punt de partida, destí, ruta i com explicar-ho. Bàsicament, consisteix a:

- analitzar les activitats realitzades en formació, investigació, transferència de coneixement, organització, alumnat
- acotar a quins ODS es pot contribuir (mapeig del que ja fan i dels objectius i accions dels diferents plans de la universitat) i a través de quines metes, que seran les que serviran de referència. Aquestes metes no estan preses de manera literal sinó que les adapten al seu cas
- determinar quins indicadors permetran quantificar/fer un seguiment la contribució de la universitat als ODS
- elaborar fitxes metodològiques per a cada indicador

El resultat són 58 indicadors que mesuren la contribució a 13 objectius (12 ODS i un de propi referent a la llengua) a través de 35 metes.

<https://www.ehu.eus/documents/4736101/11938005/EHUagenda2030-Panel-Indicadores.pdf/cd1e90df-521d-504a-295f-ea5e3a196759>

< Acotació d'ODS i de metes

Determinació > dels indicadors

< Fitxes metodològiques

Primer mesurament > curs 2017/2018

ODS 3. Lograr una vida sana y promover el bienestar de todos las personas a todas las edades			
1. Personas de la comunidad universitaria participantes en iniciativas para la promoción de estilo de vida saludables	12.345	100%	100%
2. Personas de la comunidad universitaria participantes en programas de calidad y bienestar	6.891	100%	100%
3. Personas graduadas en condiciones relacionadas	5.123	100%	100%
ODS 4. Garantizar una educación inclusiva, equitativa y de calidad y promover oportunidades de aprendizaje permanente para todos los aprendices			
4. Alumnos matriculados	18.249	100%	100%
5. Alumnos en primer año en la universidad	6.762	100%	100%
6. Oferta académica (Grados, Másteres, Doctorados y Titulaciones propias)	174	100%	100%
7. Número de ECTS contribuyendo a los ODS	90	100%	100%
8. Alumnos graduados	8.094	100%	100%
9. Número de tesis que contribuyen a los ODS	3	100%	100%
10. Número de grupos de investigación que contribuyen a los ODS	10	100%	100%
11. Reducción de las competencias recibidas por los personal (docentes)	8,5	100%	100%
12. Creación de unidades de aprendizaje con la UPV/EHU	8,5	100%	100%
13. Número de documentos que participan en procesos de renovación para la sostenibilidad	1.97	100%	100%
ODS 7. Lograr la calidad de energía y promover el acceso de las personas a la energía			
14. Número de estudiantes que participan en actividades de innovación de la UPV/EHU	1,8	100%	100%

2.2. Què estan fent altres universitats nacionals i internacionals

Salva Fàbregas per a Elisava / ODS - 2020

En aquest apartat es relacionen una sèrie de casos com a il·lustració del que estan fent altres universitats quant a la implementació de l'Agenda 2030. En primer lloc, des de la perspectiva de diferents associacions d'universitats, i més endavant des de la feina que s'està duent a terme en les titulacions d'universitats concretes. Son casos en els que Elisava es pot inspirar o agafar com a referència.

Iniciatives d'associacions d'universitats, o que impliquen a diferents universitats

> CRUE Universidades Españolas

Aquesta associació que integra 76 universitats espanyoles públiques i privades, té des del març de 2019 una comissió per coordinar accions conjuntes enfocades a l'acompliment de l'Agenda 2030 i a impulsar la conscienciació per part de la comunitat universitària.

Amb el *COP 25 Manifiesto de CRUE Universidades Españolas por un planeta más sostenible*, aquesta organització es compromet amb l'ODS 13 Acció Climàtica a liderar els canvis necessaris en la lluita per aturar l'escalfament global, concretament en el que fa referència a les metes 1 a través de la investigació; amb la meta 2 adequant les polítiques institucionals per incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques, estratègies i plans; amb la meta 3 a analitzar i revisar els plans docents per millorar l'educació, la sensibilització i la capacitat respecte el canvi climàtic, procurant tractar l'emergència climàtica contextuadament en totes les àrees de coneixement, capacitant els futurs professionals de tots el àmbits que s'hauran d'adaptar a entorns incerts i canviants que hauran d'implementar solucions per paliar els problemes que generi el canvi climàtic.

D'altra banda, amb el *Compromiso de las universidades españolas con la Agenda 2030* estableix les aportacions de les universitats espanyoles a la implementació de l'Agenda 2030.

La CRUE compta amb un grup de sostenibilització curricular de la comissió sectorial de sostenibilitat, format per representants de 20 universitats espanyoles que ja va elaborar el document *Directrices para la sostenibilización curricular*, adreçat a facilitar la introducció de competències per a la

sostenibilitat de manera transversal en totes les titulacions, i que fou enviat als rector de totes les universitats espanyoles el 2014.

Manifiesto CRUE por un planeta más sostenible:

http://www.crue.org/Boletin_SG/2019/2019.12.04-Manifiesto por un planeta sostenible.pdf

Compromiso de las universidades españolas con la Agenda 2030:

<http://www.exteriores.gob.es/Portal/es/SalaDePrensa/Multimedia/Publicaciones/Documents/CRUE%20Universidades%20Españolas.%20Posicionamiento%20Agenda%202030.pdf>

Directrices para la sostenibilización curricular:

https://www.crue.org/Documentos%20compartidos/Declaraciones/Directrices_Sostenibilidad_Crue2012.pdf

> UODS Universitats Objectius Desenvolupament Sostenible

Aquesta iniciativa de l'ACUP Associació Catalana d'Universitats Públiques en col·laboració amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament té el propòsit de situar el desenvolupament sostenible al centre de la missió de les institucions d'educació superior que la integren, i amb aquest objectiu s'encarrega de coordinar les polítiques de sostenibilitat, de cooperació universitària al desenvolupament i de responsabilitat social vinculades a l'Agenda 2030. Entenent que l'aplicació de l'objectiu 4 de garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat ha de passar necessàriament per un replantejament profund de l'educació, es comprometen a fomentar una transformació de la docència al sevei dels ODS amb tres línies d'acció:

- Formació d'una ciutadania global i responsable: revisió dels estudis des de la perspectiva del desenvolupament sostenible, formació del professorat en els temes de l'Agenda 2030, promoció de l'accés dels col·lectius vulnerables i infrarepresentats.
- Difusió i sensibilització de l'Agenda 2030 entre la comunitat universitària: oferta de formació específica sobre sostenibilitat i desenvolupament que contextualitzi el marc de l'Agenda 2030 de manera crítica i que incentivi la reflexió i l'acció sobre els canvis individuals i col·lectius cap al desenvolupament sostenible.
- Aliança en la línia de l'objectiu 17: establir una

estratègia de col·laboració entre les diferents universitats i amb les institucions, la societat civil, l'administració pública i el sector empresarial, per a l'assoliment dels ODS.

Està integrada per la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida, la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat Oberta de Catalunya.

http://www.acup.cat/sites/default/files/2018-04/ACUP-Com-promís Universitats ODS_FINAL.pdf

> **Projecte EDINSOST (Educación e Innovación social para la Sostenibilidad)**

Portat a terme per la Universitat Politècnica de Catalunya i onze universitats més, aquest projecte, finançat pel Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades, es desenvolupa en dues fases. L'ENDISOST 1 (2016 al 2019) analitza quina és la formació en sostenibilitat que s'imparteix en les universitats espanyoles, centrant-se 13 titulacions en l'àmbit de l'educació, l'enginyeria, ciències ambientals i empresarials, en 12 universitats. L'ENDISOST 2 (2019 al 2023) es proposa millorar l'aprenentatge de la sostenibilitat en alguns programes de grau, introduint l'aprenentatge dels ODS en els plans d'estudi. L'objectiu és que els alumnes tinguin competències en sostenibilitat, coneguin els ODS i esdevinguin agents actius per al seu assoliment. Amb aquesta finalitat el projecte s'ha centrat en:

- Determinar i validar les competències de sostenibilitat que es necessiten per assolir els ODS
- Diagnosticar la capacitat dels docents i com desenvolupar-la
- Analitzar l'efectivitat de determinades eines d'aprenentatge

<https://is.upc.edu/es/noticias/edinsost>

Iniciatives d'universitats concretes

Selecció d'iniciatives classificades en funció de si s'adrecen a la docència formal, a la comunitat universitària o a la societat en general.

a. Iniciatives relacionades amb la docència:

> **Iniciativa dins de l'àrea d'habilitats interdiscipli-**

nars “Desenvolupament sostenible”. Freie Universität Berlin (FUB), Alemanya.

Aquesta universitat ofereix més de 4000 cursos per semestre, el 15% dels quals se centra en temes de sostenibilitat, cobrint tots els ODS, especialment els 4 i 16, presents en 348 cursos.

A fi d'augmentar la col·laboració entre departaments i ampliar els temes importants, han implementat l'àrea d'habilitats interdisciplinars “Desenvolupament sostenible” en els cursos d'Habilitats Professionals Generals. Aquests cursos estan oberts a tots els estudiants de qualsevol departament i ofereixen un intercanvi multi i interdisciplinar.

Els estudiants poden triar entre quatre mòduls:

- Managing sustainability
- Communicating sustainability
- Shaping sustainability
- Researching sustainability

Tots els cursos han estat dissenyats per preparar els estudiants per la seva vida professional, combinant teoria i pràctica: reben inputs d'experts per desenvolupar projectes pràctics que seran realitzats en el marc del curs.

Els objectius d'aprenentatge són:

- Entendre les diverses dimensions i conceptes de la sostenibilitat
- Familiaritzar-se amb els acords i estratègies internacionals
- Adquirir coneixements d'orientació professional en gestió de sostenibilitat, comunicació i investigació.
- Adquirir competències segons el concepte d'Educació per al Desenvolupament

<https://www.fu-berlin.de/en/sites/nachhaltigkeit/index.html>

> **Iniciativa d'integrar la sostenibilitat en el currículum. ISAC Program. University of Pennsylvania (Penn), Philadelphia, USA.**

El programa Integrating Sustainability Across the Curriculum (ISAC) té el doble propòsit d'augmentar l'oferta de cursos relacionats amb la sostenibilitat, i de crear un diàleg sobre com diverses disciplines hi poden contribuir.

El factor distintiu és que estudiants (ajudants d'investigació a sou) i professors participants formen

equip per abordar els temes de la sostenibilitat col·laborativament, treballant plegats vuit setmanes a l'estiu per revisar o desenvolupar, segons el cas, un curs que incorpori la sostenibilitat com a tema.

El programa comença amb un workshop per als professors per presentar els instructors participants i establir els propòsits del programa.

Cada estudiant ajudant treballa amb un o dos professors per identificar els materials rellevants, crear exercicis classes noves per crear el curs on la sostenibilitat hi tingui un paper destacat.

Durant el programa els estudiants-ajudants participen en tres workshops breus i diversos viatges per intercanviar experiències i compartir idees amb els seus companys. Al final de l'estiu presenten el seu treball.

Els objectius del programa ISAC són:

- Ajudar els professors a integrar els temes de sostenibilitat al seu material de classe
- Sotmetre els estudiants-ajudants a metodologia de nivell universitari
- Donar l'oportunitat d'aprenentatge individualitzat en camps específics d'estudi

<https://www.sustainability.upenn.edu/participate/staff-and-faculty/integrating-sustainability-across-curriculum>

> Iniciativa d'un curs per proveir habilitats interdisciplinars. **Enjeux Mondiaux. École Polytechnique Fédérale de Lausanne (EPFL), Suïssa**

El curs *Enjeux Mondiaux / Global issues* és obligatori per als estudiants de primer curs d'enginyeria per ajudar-los a obtenir habilitats que puguin utilitzar immediatament per a la seva vida professional en una gamma de temes destacats com la salut, l'alimentació, la mobilitat, l'energia, el clima i la comunicació.

La metodologia del curs és interdisciplinària:

- Aplica perspectives de l'enginyeria, les ciències naturals i les ciències socials
- Cada curs és impartit per equips de dos docents procedents de les ciències naturals i l'enginyeria, i de les ciències humanes i socials.
- Els estudiants han de formar part d'un equip de treball interdisciplinari

Els resultats que s'han apreciat amb aquest curs són canvis en el raonament moral dels estudiants,

i canvis en la seva actitud envs el treball en grups interdisciplinars.

<https://www.epfl.ch/education/teaching/fr/soutien-a-lenseignement/recherche-et-developpement/exemples-de-projets/impact-enjeux-mondiaux/>

> Una iniciativa cap a la integració dels ODS en el curriculum. **Creació d'un apartat específic sobre ODS en les guies docents de totes les assignatures de la Universidad Politécnica de Madrid (UPM)**

Quan estigui del tot implementat, permetrà saber què s'està fent en quant a sostenibilitat i ODS en la docència d'aquesta universitat, així com informar els estudiants sobre els aspectes concrets que veuran en cada assignatura, posant-los en relació amb les pràctiques, projectes i activitats de la seva futura professió.

També permetrà tenir la informació de les formacions en quant a ODS s'estan oferint dins la universitat, posar en contacte els professors que les imparteixen i finalment saber quins són els ODS sobre els que hi ha més pràctiques i projectes docents.

En una primera fase, s'han identificat dins les guies docents, gràcies a una eina informàtica, les assignatures que ja estan fent activitats relacionades amb els ODS: el curs 2019-2020 han estat 535 assignatures, que suposen el 10,63% de tota la universitat. Preveuen complementar aquesta anàlisi automatitzada amb una de manual per veure els ODS treballats en cada assignatura, fent que sigui cada docent qui triï el o els ODS que tractarà i amb quines activitats.

Això permetrà fer comunitats de docents en cada titulació que estableixin criteris i serveixin de referent en la implementació d'activitats relacionades amb els ODS per anar augmentant progressivament les assignatures. Els responsables acadèmics, amb la informació dels ODS més treballats, dissenyaran programes més concrets en funció del que considerin més necessari.

> Una iniciativa de nova assignatura específica de sostenibilitat i ODS oferta a tots els alumnes d'una universitat. **Curs Sostenibilidad: criterios y toma de decisiones. Universidad Rey Juan Carlos (URJC)**

És una formació online de 20 hores corresponent a 1 crèdit ECTS, obligatòria per a tots els estudi-

ants de grau, que han de triar tres cursos d'entre els que s'ofereixen. L'objectiu és fomentar la sensibilització i aplicació de la sostenibilitat, formant professionals capaços d'incorporar criteris de sostenibilitat en la seva presa de decisions.

La CRUE Sostenibilidad i la Universidad Rey Juan Carlos tenen un acord per cedir els materials per replicar aquesta iniciativa a altres universitats que ho desitgin.

<https://oficinaverdeurjc.wordpress.com/2018/06/19/docencia-urjc-2030/>

> Una iniciativa de formació del professorat i recolzament amb recursos docents. **Integrar i promoure les problemàtiques globals en l'educació científica tècnica. Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).**

Amb aquest projecte es vol fer del desenvolupament sostenible un element transversal en tots els cursos en l'àmbit de la ciència i la tecnologia. El grup d'investigació EScGD, (Engineering Sciences and Global Development) ha generat uns materials didàctics per ajudar els professors a integrar la competència transversal "Sostenibilitat i Compromís Social", que forma part de tots els plans d'estudis de la UPC. Tots aquests materials didàctics estan basats en experiències reals i es conformen com a casos d'estudi (en total, 6) que inclouen tots els elements necessaris per fer la presentació, contextualització, activitats a l'aula per generar debat i adquisició dels coneixements bàsics necessaris, activitat fora de l'aula per aplicar els coneixements tècnics i contextuais adquirits, i una rúbrica d'avaluació. El grup d'investigació EScGD, a més, ha acompanyat un grup de professors que han implementat aquests materials a l'aula.

<https://upcommons.upc.edu/handle/2117/88905>

> Una iniciativa que suposa la intervenció directa en docència formal per mitjà d'una metodologia apropiada per a l'educació per als ODS: l'aprenentatge basat en reptes. **Challenge based innovation. Laboratori Fusion Point. Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), Escola Superior d'Administració i Direcció d'Empreses (ESADE), Instituto Europeo di Design (IED)**

Aquesta experiència, que es realitza des del 2014, s'ha anat adaptant progressivament als ODS. Con-

sisteix en un curs de 12 crèdits on equips interdisciplinars d'alumnes de grau i màster d'enginyeria de telecomunicacions i informàtica de l'MBA d'ESADE i de grau i màster de l'IED treballen conjuntament un repte d'interès social, identifiquen necessitats, busquen solucions i desenvolupen un prototip per fer una prova de concepte. Els estudiants treballen parcialment en tres estades al CERN (European Organization for Nuclear Research) i una en el Fusion Point, laboratori de les tres institucions educatives que pertany al Design Factory Global Network. Estan recolzats per professors de les tres institucions educatives i per científics del CERN.

En el curs 2019-2020, 8 equips han estat dissenyant solucions dins de 4 aspectes de l'ODS 11 Ciutats i comunitats sostenibles.

<https://fusionpoint.eu/>

> Una altra iniciativa d'intervenció directa en docència formal per mitjà d'una metodologia apropiada per a l'educació per als ODS: l'aprenentatge de servei. **Desenvolupament Sostenible amb Aprenentatge-Servei en Ciències Ambientals. Universitat de Barcelona**

És l'evolució d'una assignatura transversal sobre Desenvolupament Sostenible, obligatòria a 3er curs del grau en Ciències Ambientals, que a partir del 2016 es va adaptar a un projecte d'aprenentatge-servei. Es tracta que els estudiants aprenguin en col·laboració amb entitats que els expliquen els problemes a què s'enfronten per buscar solucions que promoguin la sostenibilitat de la societat. Durant un mes es tracten els ODS en classes magistrals que treballen els temes nutrició, demografia, metabolisme social, i compromís social. Acte seguit, d'entre les entitats socials sense ànim de lucre que hagin volgut participar en una jornada anual sobre desenvolupament sostenible, els alumnes del curs trien tres entitats i els professors assignen 4 alumnes a cadascuna. Durant tres mesos dissenyaran i presentaran un projecte que ajudi a l'entitat a promoure els seus objectius que estiguin relacionats amb els ODS.

<http://www.ub.edu/rimda/content/dsambaps>

> Una altra iniciativa d'intervenció directa en docència formal per mitjà d'una metodologia apropiada per a l'educació per als ODS: l'aprenentatge de servei. **Campanyes per als ODS, laboratori d'èti-**

ca publicitària. Universidad de Valladolid

Diferents activitats realitzades cada curs com a exercicis d'aprenentatge per estudiants de grau en publicitat i RRPP, i del màster Oficial en Comunicación con Fines Sociales, en col·laboració amb diverses ONGs i institucions. Partint de la premissa de la necessitat de recolzar activament la implementació dels ODS amb una difusió adequada, es treballa la comunicació per a la sensibilització i transformació social a través de la creació de cartells, estratègies i campanyes amb finalitats socials i ambientals, particularment incidint en els ODS 5, 8, 10 i 12.

https://drive.google.com/drive/folders/1wYaGAAC-gXLBQ_jo2AnBsVF7hmLsG0Z3

b. Iniciatives formatives i de gestió que impliquen tota la comunitat universitària

> Una iniciativa de formació i sensibilització. La formació de la comunitat universitària com a primer pas vers la contribució amb els ODS. Universitat Politècnica de València

S'estructura en diferents fases d'accions formatives:

- Capacitació del PDI (personal docent i investigador) perquè conegui i entengui els ODS i com connecten amb els continguts i programes acadèmics de la pròpia universitat.
- Curs MOOC sobre els reptes dels ODS en la cooperació per al desenvolupament, on hi col·laboren cinc universitats. Està adreçat tant a la comunitat universitària com a ONGD i funcionaris de les administracions públiques.
- Curs online per al PAS (personal d'administració i serveis) sobre l'Agenda 2030 perquè incorporin els ODS al seu entorn de treball.
- Curs obligatori per a tots els estudiants de la universitat amb l'objectiu de donar-los a conèixer l'Agenda 2030.

Com a resultat d'aquesta iniciativa, s'espera impactar en els tres àmbits de l'activitat universitària (docència, investigació i gestió interna). En primer lloc, amb un PDI compromès amb els reptes del desenvolupament global. En segon lloc, incorporar el debat del desenvolupament sostenible a graus i màsters, per exemple, a partir del curs 2019-2020

s'ha establert com a necessari establir vincles entre els TFG i els TFM amb els ODS. En tercer lloc, contribuir a la gestió sostenible del campus. I finalment, s'ha creat una comissió en el Consell de Govern de la Universitat per al seguiment de l'Agenda 2030.

Nota: la UPV té un buscador en el seu web per trobar tot el que fan relacionat amb cada ODS i meta.

<https://www.edx.org/es/course/ods-en-la-agenda-2030-de-las-naciones-unidas-retos>

> Una altra iniciativa de formació i sensibilització implicant a tota la comunitat universitària. Taller Transversal de Sostenibilitat (TTS). Universitat Internacional de Catalunya (UIC)

Amb aquesta iniciativa, la UIC posa en pràctica una de les recomanacions de la guia Cómo empezar con los ODS en las universidades (SDSN 2017): organitzar un taller transversal per treballar un aspecte particular de la sostenibilitat universitària, des de diferents disciplines.

El TTS, que se celebra anualment, té com a objectiu desenvolupar les competències de sostenibilitat (que no tenen integrades en totes les titulacions), així com propiciar l'empoderament i la mobilització dels estudiants en la implementació dels ODS en la universitat. Com a estratègia educativa contraposada a les metodologies expositives, es cerca la participació activa dels alumnes en la resolució de problemes en un context real. És també una oportunitat per tal que el PDI, PAS i estudiants de diferents graus i cursos reflexionin i busquin solucions conjuntament per implementar els ODS per a la universitat i des de la universitat.

Consisteix en una jornada dedicada específicament a un dels ODS, dedicant-hi conferències i taules rodones. Tots els alumnes poden desenvolupar projectes d'investigació relacionats amb el tema del taller i presentar els resultats com a pòster científic o taller interactiu a a experts externs, professors, i estudiants de diferents graus.

Són avaluats segons una mateixa rúbrica i s'atorga un premi al millor projecte d'investigació i un altre millor taller interactiu presentat. La participació ve incentivada també per la concessió d'un suplement al títol de grau. Aquests projectes s'inclouen curricularment en diferents assignatures.

<http://www.uic.es/es/taller-transversal-de-sostenibilidad-0>

> Iniciativa de pla estratègic implicant a tota la comunitat universitària. **Aliniació del estratègic amb els ODS. Universidad de Sevilla (US)**

Com a seguiment de la recomanació de primer pas de la guia *Cómo empezar con los ODS en las universidades* (SDSN 2017), la Universidad de Sevilla va començar el curs 2018-2019 a fer el diagnòstic per identificar i comunicar què s'estava fent en relació als ODS i a planejar futures accions.

Com a primer pas, van realitzar:

- Una anàlisi dels indicadors per avaluar l'acompliment de les 169 metes dels ODS i com es poden aplicar a la universitat; inclusió d'altres indicadors nous treballats per altres universitats i dels ja existents en la US.
- Anàlisis de normatives, estructures, programes i altres accions universitàries connectades amb l'assoliment dels ODS. Això es va realitzar inicialment classificant per metes la informació oferta en el web de la US, i amb entrevistes amb el personal.

El següent pas seria elaborar un document i una base de dades amb:

- Les normatives, plans, projectes i iniciatives encarades a la consecució d'alguna de les 169 metes
- Proposta d'indicadors per fer el seguiment en l'evolució de l'acompliment de les metes

<http://cooperacion.us.es/>

> Iniciativa de pla estratègic implicant a tota la comunitat universitària. **Aliniació del estratègic amb els ODS. Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)**

L'Agenda 2030 està inclosa en el pla estratègic 2019-2022 de la UNED. Tenen un Observatori d'ODS integrat per dues comissions: la de sostenibilitat ambiental i canvi climàtic, i la de sostenibilitat social, que fan la medició qualitativa i quantitativa per semestres.

Algunes de les iniciatives implementades:

- Docència: cursos 0 a l'inici de cada titulació, cursos de formació permanent sobre l'Agenda 2030, i cursos d'especialització de cada ODS
- Investigació: exigència que totes les convocatòries relacionin la investigació amb algun dels

ODS

- Internacionalització i Cooperació: convocatòries de projectes, mobilitat i premis que tinguin per objectius bones pràctiques, difusió o implementació d'almenys un ODS

http://portal.uned.es/portal/page?_pageid=93,70591091,93_70591092&_dad=portal&_schema=PORTAL

> Iniciativa concreta de sostenibilitat en el campus. **Projecte Teulades Actives Universitat de Lleida (UdL)**

La UdL va aprovar el 2019 una declaració sobre l'estat de l'emergència climàtica i va començar a treballar en el disseny d'un pla per millorar la protecció del medi ambient i la conscienciació de la crisi ambiental i els seus efectes.

El projecte Teulades Actives, emmarcat dins de l'ODS 7, suposa l'aprofitament dels espais de coberta de tota la universitat per generar i controlar la pròpia energia neta a partir del sol. Actualment passen dels 4000 m2 de superfície fotovoltaica, amb l'objectiu que en un futur tots els edificis de la universitat tinguin una instal·lació d'autoconsum.

Manifest d'emergència climàtica UdL

https://www.udl.cat/export/sites/universitat-lleida/ca/serveis/oti/galleries/docs/oti_documents/manifest_emergencia_climatica.pdf

Projecte teulades actives

<https://www.udl.cat/ca/serveis/oti/energia/teuladesactives/>

> Iniciatives de sostenibilitat en el campus. **Pla mediambiental de la Universitat Rovira i Virgili (URV).**

La URV té un Pla de medi ambient amb diverses línies d'actuació: eficiència i estalvi d'energia i d'aigua en els edificis, reducció de l'impacte climàtic de la mobilitat, comunicació del pla de medi ambient, ambientalització de l'organització i ambientalització curricular.

Com a exemple, l'objectiu per a la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle produïdes del consum d'aigua i d'energia és del 20% per a l'any 2020, havent reduït des del 2005 al 2019 un 44,9%. Esperen aconseguir-ho bàsicament a través de mesures d'eficiència i estalvi energètic i d'aigua com:

- Instal·lació de sistemes de control i monitorit-

zació dels consums energètics i d'aigua dels edificis

- Desenvolupament de criteris de sostenibilitat en el disseny i la construcció de nous edificis i concursos públics
- Auditories arquitectòniques i energètiques dels edificis existents
- Optimitzar la configuració dels ordinadors per reduir-ne el consum
- Concentrar usos i reduir horaris de climatització en períodes de baixa ocupació
- Corresponsabilitzar les unitats funcionals dels seus consums energètics i d'aigua
- Sensibilitzar i conscienciar els usuaris amb relació a l'estalvi

<https://www.urv.cat/ca/vida-campus/universitat-responsable/medi-ambient/>

c. Iniciatives de sensibilització i acció en col·laboració amb altres actors socials

> Recircula Challenge. Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

És una competició entre equips d'estudiants universitaris que han de proposar solucions amb base tecnològica per a problemes urgents de l'economia circular, premiant la millor d'elles. Està promoguda per l'Hub recircular UPC-AMB, i posa el focus en l'ODS 14 Producció i consum sostenible, tot i que també connecta especialment amb l'ODS 4 Educació de qualitat i l'ODS 17 Aliances. Hi participen una extensa quantitat d'institucions com universitats, col·legis professionals, administracions públiques i empreses. El tema del repte canvia cada any, però sempre es refereix al cicle de vida d'un material i la seva gestió com a residu a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, havent estat per exemple el del 2020 els residus tèxtils sintètics en l'àmbit esportiu. S'acompanya els equips amb sessions formatives de team building, sessions tècniques amb empreses del sector, sessions de design thinking, d'economia circular, d'innovació i prototipatge.

<https://recirculachallenge.upc.edu/ca>

> Programa UPC Reutilitza. Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

Aquesta iniciativa, que combina l'aprenentatge de servei amb el servei social, consisteix en la recuperació d'ordinadors per donar-los una segona vida. Els equips informàtics que tant la UPC com empreses, entitats o particulars descarten per renovació, es reparen i se'ls instal·la programari lliure per destinar-los a entitats socials.

Els beneficis més destacables d'aquest programa són la millora de l'educació dels estudiants (que són els qui realitzen la revisió i posada a punt dels equips), la reducció de la deixalla electrònica, la promoció del consum responsable i de la importància de la reutilització entre l'estudiantat, i la sensibilització social.

<https://reutilitza.upc.edu/ca/programa-upc-reutilitza>

> Programa Col·labora. Universitat Rovira i Virgili (URV)

Aquest programa del Centre de Cooperació al Desenvolupament "URV Solidària", consisteix a posar els recursos humans de la URV al servei de les ONGs que hi vulguin col·laborar, promovent la transferència de coneixement entre els agents de la cooperació internacional propers a la URV i el col·lectiu universitari (estudiants, PAS, PDI i alumni). En el cas que a la universitat hi hagi el tipus d'especialista que l'OMG necessiti per desenvolupar un projecte concret i aquest estigui disposat a col·laborar-hi, la URV financia les despeses corresponents al desplaçament internacional.

<https://www.urv.cat/ca/vida-campus/extensio-universitaria/solidaritat-cooperacio/urv-solidaria/>

3

Com aplicar els ODS a Elisava

3.1. On som: iniciatives realitzades

Salva Fàbregas per a Elisava / ODS - 2020

En aquest apartat es descriuen les accions que s'han pogut portar a terme durant el curs 2019-2020.

1. Document guia

És un document elaborat, a partir de la recerca entre l'amplíssima informació publicada, amb el propòsit de generar una sèrie de referents i guia de casos per a l'aplicació dels ODS a Elisava. Pretén donar una visió àmplia però concreta i destriada per a l'equip responsable dels ODS a Elisava, així com als seus òrgans de govern, que pugui servir de referència en la integració dels ODS al nostre cas.

2. Mapeig de la presència dels ODS en els Graus d'Elisava

Detecció de les coincidències amb els ODS dins de la docència dels dos graus de l'escola, relacionant assignatures i projectes amb cada ODS per part dels caps de menció i caps d'estudi, que permeti generar un primer llistat de coincidències per valorar la integració dels ODS en aquests casos.

Es proposa realitzar entrevistes i sessions de treball amb els caps d'estudi i menció dels dos graus per tal de fer una primera aproximació, alhora que es complimenta una plantilla guia on ubicar les coincidències per posteriorment poder mapejar la presència de cada ODS dins les assignatures, cursos i mencions.

Per facilitar aquestes sessions, s'ha generat una plantilla de treball (imatge 1) per ubicar les assignatures, exercicis i projectes aliniats amb els ODS; s'ha facilitat també un document resum dels ODS i les seves principals metes (imatge 2), i un llistat de paraules clau (imatge 3) ordenades per cada un dels ODS que faciliten la detecció de coincidències amb cadascun d'ells en les descripcions, enunciats, memòries o PDAs de cada assignatura o projecte.

Amb la informació recollida caldria realitzar un mapa visual de la presència dels ODS que sigui quantitatiu i qualitatiu, que ens facilitarà veure amb quins ja treballem de forma natural, on i en quins moments de la carrera.

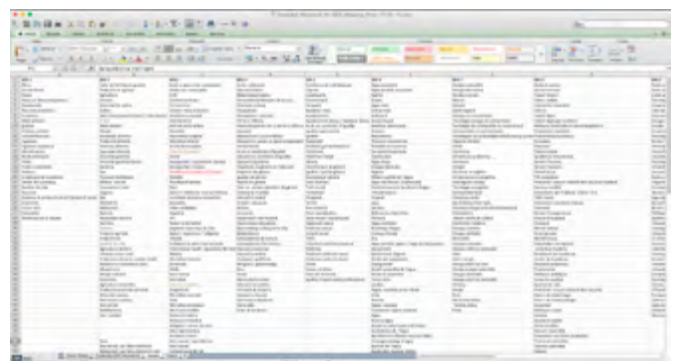
MAPEIG DELS ODS AL PLA DOCENT ACTUAL / ELISAVA 2020

 Indica les assignatures en què es treballa actualment algun aspecte relacionat amb un ODS, especificant el lloc i el curs.	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:
 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:
 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:	 Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt: Assignatura: Tr. Curt:

Imatge 1: Enquesta distribuïda entre els caps de menció i els caps d'estudis. (No s'ha obtingut cap resposta).

Imatge 2: Document resum per acompanyar l'enquesta.

Imatge 3: Document de paraules clau elaborat per Monash University i SDSN Australia/Pacific. Traducció al català.

Aquesta visualització ja permetria fer una primera comunicació i avaluació dels ODS als nostres graus. Pensem que, en aquest primer estat del projecte Elisava_ODS, la visualització permetria formalitzar i evidenciar la presència, així com ponderar el nivell d'implicació amb els ODS de cada exercici o projecte, actuant com a difusió de l'ús i integració del ODS entre l'equip docent.

Paral·lelament, podríem incloure els ODS en l'enunciat, descripció i memòria de cada una de les activitats coincidents per tal d'evidenciar més concretament l'aliniació amb els ODS i incorporar-los a les assignatures que ja els tenen com a coincidents.

Les visualitzacions i la manera de comunicar l'aliniació amb els ODS, pot ser sens dubte un punt estratègic en la comunicació d'Elisava dins la xarxa ODS que faciliti un bon posicionament inicial.

Exemple de comunicació visual d' implantació dels ODS:
<http://science4sdgs.sirisacademic.com/>

3. Testeig puntual de l'ús dels ODS en algunes assignatures

Incloure els ODS en l'enunciat de l'encàrrec, sumat a una puntual formació des de la magistralitat juntament amb la recerca autònoma de l'estudiant, s'ha revelat com a una molt bona pràctica que facilita i agilitza la presa de decisions en la fase inicial o de proposta de valor.

Els ODS, i més concretament les metes de cadascun d'ells, han facilitat en gran mesura el fet de posicionar i acotar el projecte, posant focus en les formalitzacions preveient el benefici a aconseguir i facilitant l'articulació del discurs. Han permès especular sobre l'avaluació de cada decisió, valorant resultats gràcies a tenir els indicadors de les metes escollides com a objectius i poder contrastar-los.

En els següents exemples, els ODS estan presents des de la proposta de valor, servint en la fase inicial i també revelant-se com a molt útils en les fases de verificacions durant tot el procés.

Experiència 1:

GDIS _ 4rt curs _ 3er trimestre

Treball Final de Grau

Experiència en treballs de fi de grau dins del marc "Som el que llencem", quatre alumnes i dos projectes fi de grau personals.

Experiència1

Residuo Emocional

Ferran Cano

TFG_Som el que llencem_Urbaser / Elisva

Tutor: Salva Fàbregas

< COLERE

Carla Gili

TFG_Personal

Tutor: Salva Fàbregas

Experiència 2:

GDIS_2on curs_3er trimestre.

Projecte Transversal. Comunitats Sobiranes.

Desenvolupament d'un projecte transversal amb la implicació de les tres mencions d'Elisava per part de grups d'estudiants amb la temàtica de les Comunitats Sobiranes dins de l'àmbit de societat.

Empresa / Institució: Districte de Ciutat Vella (Aj. BCN).

Professors: Dr. Francesc Ribot / Dr. Pere Llorach /
Salva Fàbregas.

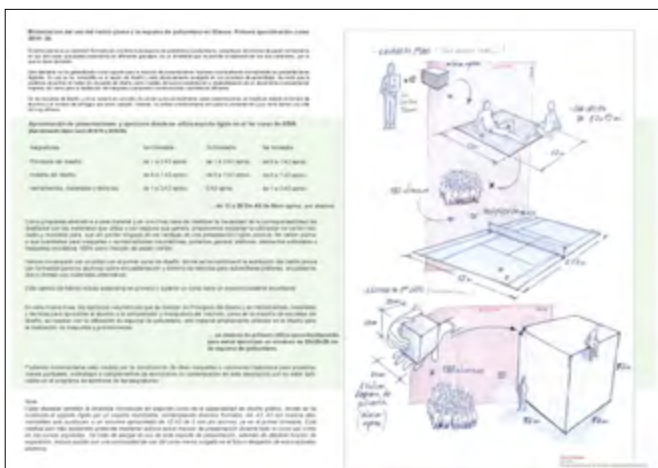
4. Acompliment per accions puntuals d'una meta concreta definida en un ODS

Paral·lelament, al llarg del curs, podem treballar accions generals i transversals no directament vinculades a la docència reglada, però en la línia de l'acompliment d'una meta definida en un ODS escollit. Això es pot realitzar ja sigui des d'accions concretes i globals en l'àmbit de l'escola (com per exemple la minimització de materials no sostenibles dins les assignatures) fent partíceps als estudiants de les quantificacions ambientals i les fites aconseguides.

Exemple iniciat aquest curs 2019-2020 implementat a primer del grau en disseny i amb un resultat avaluat per l'acompliment de l'ODS 12 meta 5

Reducció dels materials no sostenibles i de reciclabilitat problemàtica emprats en les assignatures de grau, com són l'ús del cartró ploma i l'escuma de poliuretà en les presentacions i maquetes.

Experiència 2

3.2. Proposta d'implantació als estudis de Grau

Salva Fàbregas per a Elisava / ODS - 2020

Proposta d'estructura en els estudis de Grau

Proposem una implantació dels ODS en els estudis de grau que sigui transversal i progressiva, present al llarg de tota la carrera en quatre nivells, coincidint amb els quatre cursos i creixent paral·lela al posicionament personal de l'estudiant.

Fase 1 / 1er curs

Coneixement i sensibilització del que són els ODS durant el primer curs, entenent-los com un posicionament social envers la sostenibilitat i futur del planeta, alhora que plantejats gairebé com una possible metodologia aplicable a multitud de situacions i projectes. Analitzar què són, què és l'Agenda 2030 i el context en què sorgeixen, per poder reflexionar el per què, el quan i on aplicar-los. Durant aquest primer curs tant es pot capitalitzar en un sol punt del curriculum com repartir-los mantenint per exemple l'ordre d'àmbits tal com Planeta, Societat i Economia.

Fase 2 / 2n curs

Coincidint amb el segon curs i l'inici de la menció, focalitzar en la integració dels ODS en un projecte i permetre utilitzar-los com a una eina més, que pot esdevenir eina metodològica. Caldria incorporar l'aliniació amb alguns ODS en una de les tasques que l'estudiant ha de desenvolupar, havent d'encaixar i treballar els seus objectius per adequar-los a les metes dels ODS escollits. D'aquesta manera, en les primeres fases, treballar amb els ODS ajuda a la focalització i la definició d'objectius i metes tangibles.

Observar l'exemple adjunt realitzat en l'assignatura de projecte transversal del tercer trimestre de GDIS d'aquest curs 2019/2020 indicats en el punt 3.1 apartat 3 d'aquest document.

Fase 3 / 3er curs

Coincidint amb el tercer curs, implementar els ODS com a motiu explícit d'un projecte o exercici on treballar directament les metes dels ODS més que els ODS genèrics, i incorporar-los a la sistemàtica projectual. Aprofitar l'estructura d'optatives i els desplaçaments Erasmus per diversificar els objec-

tius i fer-los més concrets. Permetre la llibertat de l'estudiant per a la particularització més personal i concreta dels ODS envers el projecte o exercici, treballant com a escola la incorporació dels ODS al procés personal de l'estudiant, més que el desenvolupament d'algun ODS concret.

Fase 4 / 4t curs TFG

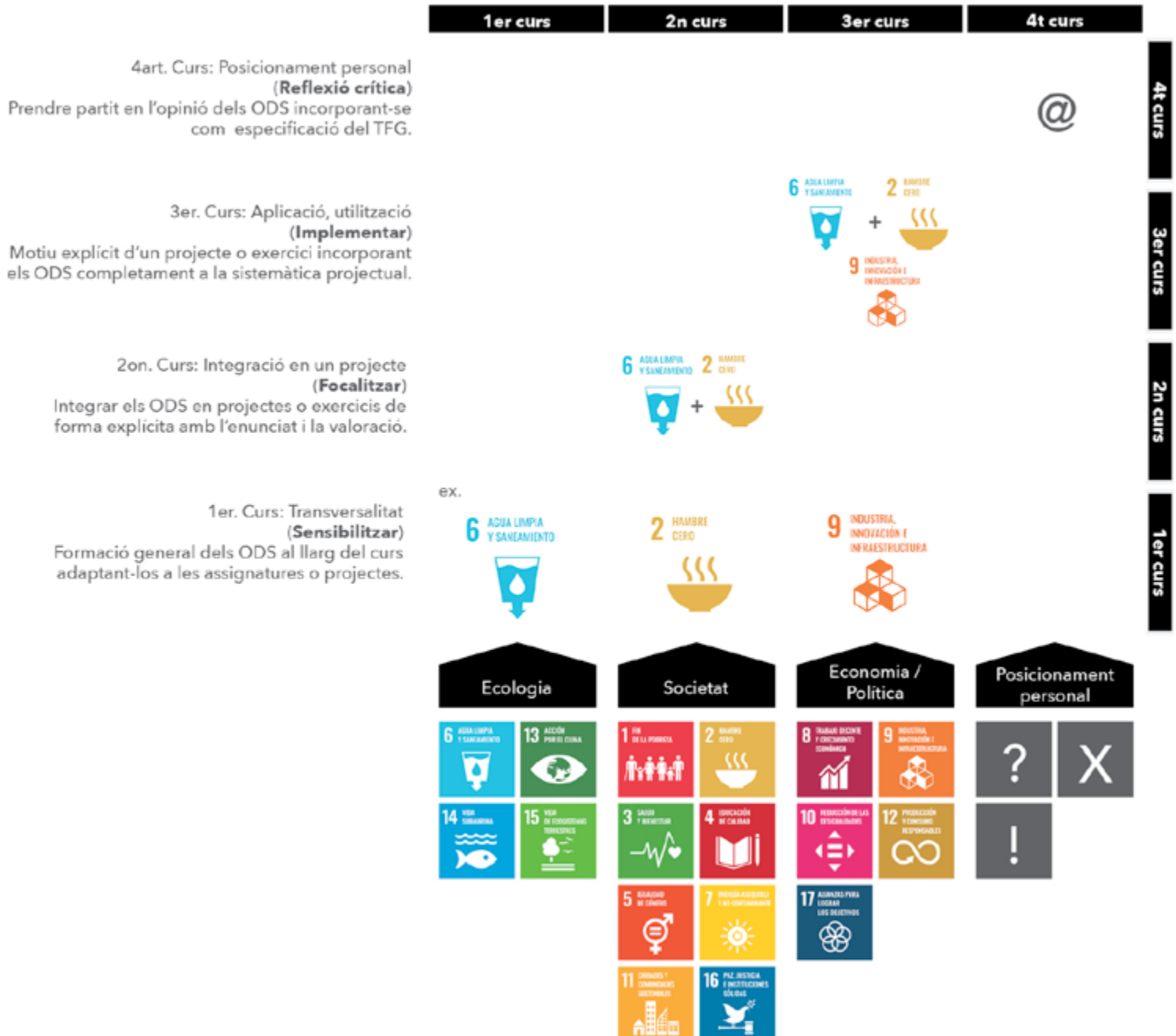
Reflexió crítica en el context del quart curs, on l'estudiant pren partit i adquireix opinió pròpia dels ODS incorporant-los al seu posicionament dins del TFG, constatant la seva integració en el seu pensament sistèmic i de presa de decisions. Pot molt bé formar part de la primera part en la fase de recerca i posicionament per a l'enfocament del seu TFG, coincidint i integrant-los en la seva proposta de valor.

En el cas del TFG d'empresa, caldria que la totalitat de l'equip d'estudiants pogués fer un treball conjunt per compartir aquest posicionament.

Observar els exemples adjunts realitzats en els TFG d'aquest curs 2019/2020 indicats en el punt 3.1 apartat 3 d'aquest document.

Gràfica de la proposta d'estructura en els estudis de Grau >

Gràfica de la proposta d'estructura en els estudis de Grau

Adequació documental als ODS

Revisió de la documentació que descriu, especifica i defineix les accions, projectes i assignatures que ja realitzem i poden complir amb els objectius de desenvolupament sostenible.

Caldria acomodar la descripció de les ementades accions, projectes i assignatures a la conceptualització dels ODS i visualitzar els resultats des de l'òptica d'aquests. Es tracta de fer presents i aparents els ODS en aquestes assignatures coincidents que ja tenim.

Aquesta acció és totalment paral·lela a la implantació transversal, ja que cada assignatura o projecte pot definir perfectament els seus ODS, o millor buscar amb quines metes més concretes compleix per poder alinear-les amb el ODS genèrics de curs.

Aquesta interconnexió que permet l'estructura dels ODS és precisament on Elisava pot treure molt partit en la implantació dins dels graus, utilitzant transversalment i globalment els ODS.

Integració dels ODS en els enunciats i plans docents

Definir els ODS a treballar així com els indicadors de verificació de cadascun d'ells i incloure'ls en la descripció de les assignatures. Les descripcions han de tenir la intenció de dotar a l'alumnat de coneixements, habilitats i motivació per comprendre i abordar els ODS, relacionant competències específiques amb aquests.

Les competències associades als ODS són principalment: Pensament sistèmic, pensament crític, autoconsciència, resol·lució integral de problemes i capacitat d'anticipació, competències normatives, estratègiques i de col·laboració; creativitat i pensament creatiu, esperit emprenedor, curiositat i habilitat d'aprenentatge, responsabilitat social, adaptació a entorns mutidisciplinars.

Per a competències més específiques per a cada ODS, consulteu el document:
[Educació per als ODS. Objectius d'aprenentatge UNESCO 2017. Competències d'aprenentatge.](#)

3.3. Execució, estructuració i formació d'un equip de treball per formalitzar el projecte ODS

Salva Fàbregas per a Elisava / ODS - 2020

Observatori Elisava/ODS

Creació de l'observatori Elisava/ODS format per un grup de treball transversal configurat per un mínim de dos a tres perfils docents i de recerca, més un mínim de quatre a cinc estudiants en un format workshop que ha de derivar en un observatori estable en el temps dins d'Elisava Acadèmia o Elisava Research.

Aquest Observatori assumiria les tasques de:

- Definir els ODS a treballar així com els indicadors de verificació de cadascun d'ells. És el resultat de tota la fase inicial de mapeig i presa de decisions.
- Seguiment i monitoratge dels projectes vinculats als Elisava_ODS i generar coneixement transversal. Adaptar indicadors al projecte i generar una guia d'acompliment i avaluació dels ODS en les accions i projectes empresos per l'escola. Avaluat, generar i evidenciar els resultats de cara a un bon posicionament vers l'aplicació del ODS, alhora que generar coneixement transversal fomentant debats, conferències, exposicions, etc.

Consulteu referent exemple com: Panel de indicadores de Desarrollo Sostenible de la UPV/EHU.

- Generació i manteniment de les xarxes col·laboratives vinculades al desenvolupament dels Elisa-va_ODS. Pot ser una eina per establir vincles amb institucions i universitats, així com accés a recursos.

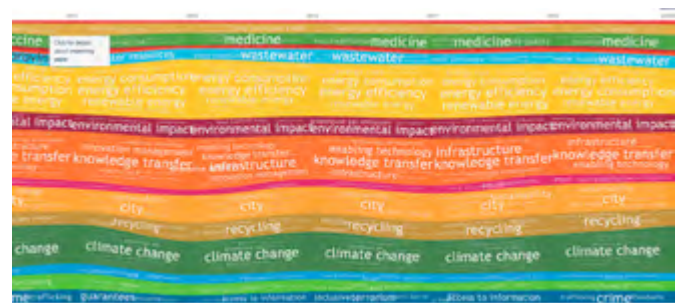
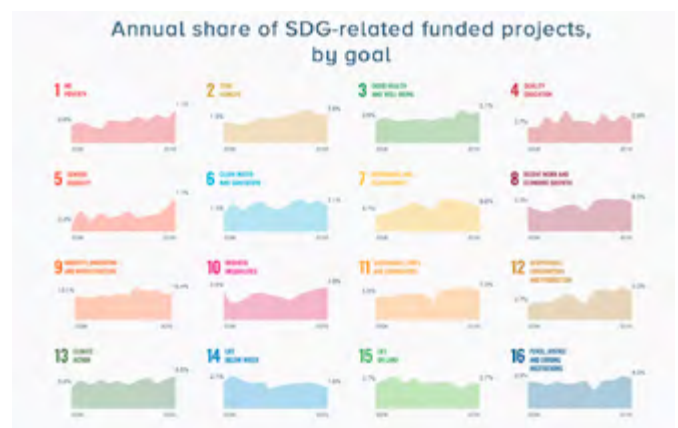
Consulteu l'apartat 2 d'aquest document, institucions i universitats.

- Comunicació i visualització dels resultats. La visualització pot ser una de les línies estratègiques d'aquest observatori, incloent sistemes visuals d'avaluació de les metes i la pròpia implantació, recollint precedents de visualitzacions molt pròpies d'Elisava com treballs de TFG o Mudic dels últims anys o recerques del Research com el Decoding. Pot ben bé ser una de les nostres aportacions al col·lectiu del ODS.

Consulteu l'apartat 2 d'aquest document Guies i casos i el document concret.

Infografia de l'Institute for Sustainable Futures (UTS)

Infografies de SIRIS academic

Conclusió

Contemplar els ODS d'una manera transversal i holística confrontant-los amb el que ja fem a Elisava pot ser una oportunitat de redefinir i actualitzar molts dels projectes de l'escola. Els ODS són una mena de filtre per mirar cap al futur, avaluant cada pasa del present, per això són idonis per incloure'ls en escoles i universitats, integrant-los en la formació dels futurs professionals. Sens dubte, el disseny i l'enginyeria són disciplines capdals en el repensament de la societat, i una escola com Elisava, ha de ser part de la incorporació d'aquest pensament crític i social en la formació dels seus estudiants.

L'aliniació de l'esperit de l'actual Elisava amb el dels ODS és evident, compartint en gran mesura l'enfocament humà i social de la formació dels nostres estudiants per formar nous professionals molt més crítics i compromesos. El nou pla docent i el pla que està apunt d'esdevenir, poden ser partíceps, ja des de la seva conceptualització, dels ODS, complint molt adequadament amb l'objectiu 4 tan sols amb la seva redacció.

Podem encarar el treball amb els ODS de dues maneres: des de l'encaix del mateixos en les nostres activitats i projectes, o des d'una implicació transversal incorporant-los en el nostre ADN.

Proposta des d'aquesta anàlisi

La proposta és aplicar les dues maneres, emprant la primera com a mapeig i immersió en l'ús i coneixement dels ODS dins d'una primera fase, alhora que comencem amb la segona introduint els ODS en les assignatures, els exercicis, el campus obert, els workshops, els plans docents, etc. I de ben segur generar-ne d'altres, aprofitant la singularitat i la manera de fer d'Elisava, com poden ser la visualització, la incorporació en el disseny, la reflexió crítica des del Research...

Per tant, per començar, podem encarar els ODS en tres fases:

A - Capitalitzant tot el que ja fem, alineant totes les accions i projectes possibles amb l'Agenda 2030, visualitzant així els ODS amb els que ja contribuïm

B - Incloure els ODS de forma transversal i completa en la formació dels nostres estudiants, integrant-los com a eina formativa i professional de reflexió envers el projecte de disseny.

C - Treballar en la visualització funcional per a la utilització dels ODS en el disseny i l'enginyeria.

Els ODS poden ser un bon detonant per generar reflexió i canvi. I per no oblidar l'objectiu principal de tota escola, l'ODS 4.

Hi ha la necessitat de canviar el que s'ensenyava i com s'ensenyava i a qui, i també com és après."

És necessari generar pensament sistèmic (system thinking), habilitats d'anticipació (anticipatory skills), resolució integral de problemes (integrated problem solving) i tot això ha d'estar en el currículum universitari.

Pensar en la interdisciplinarietat ha d'estar al nucli del coneixement i l'acció.

Les noves universitats han de revisar els seus objectius i mètodes d'ensenyament, investigació i l'avaluació de resultats obtinguts, en funció de l'impacte real en millorar les vides de la gent i del planeta i no en funció del nombre d'estudiants o els papers publicats.

Com diu Jeffrey D. Sachs says, les universitats han de ser un actiu 'network solutions'. Altrament, restaran obsoletes.

Carme Gual, GUNi 2019

4

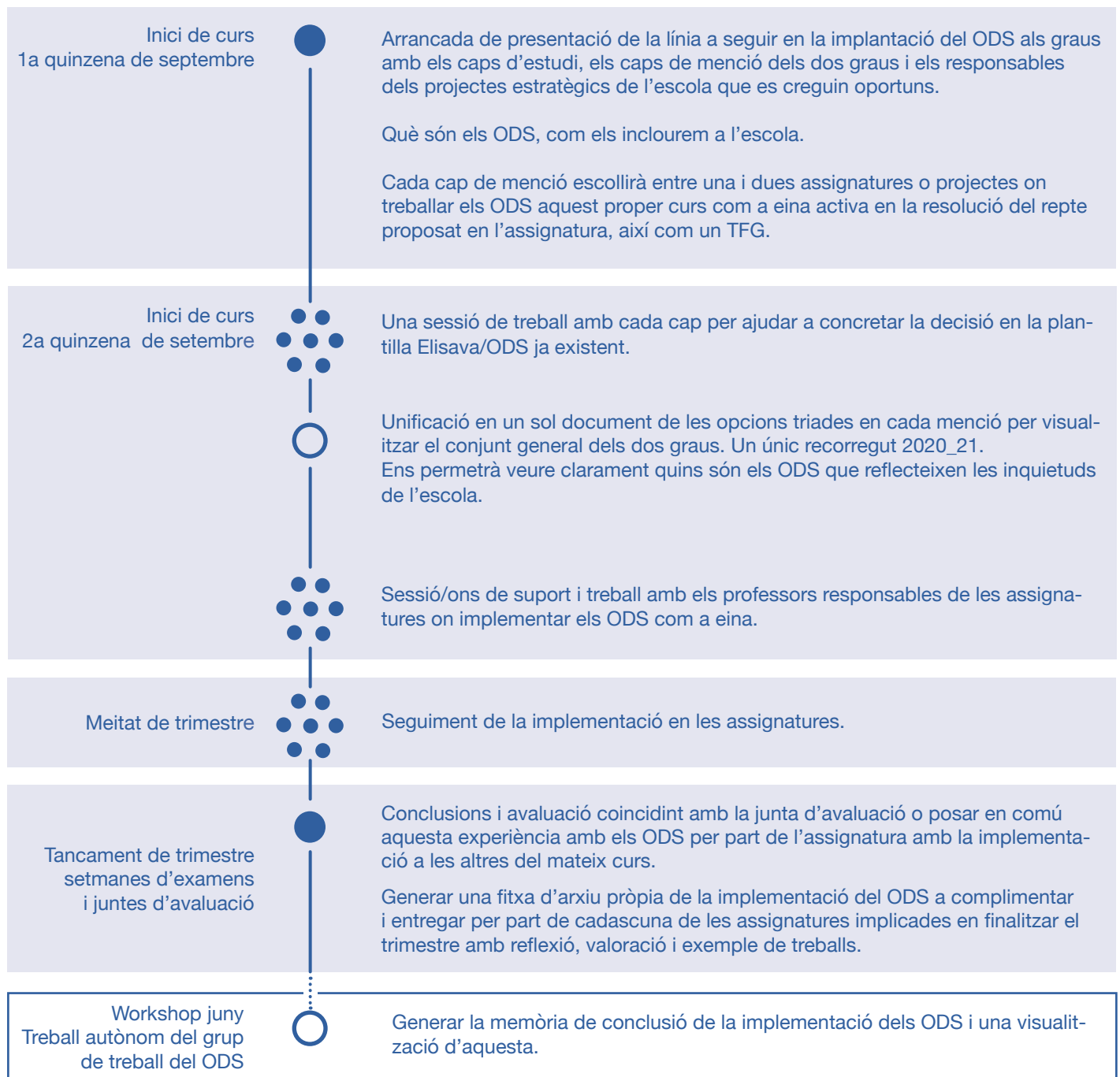
Implantació concreta dels ODS al curs 2020_2021

4. Implantació concreta dels ODS al curs 2020_21

Es proposa, junt amb la direcció acadèmica, una implantació des de la incorporació real dels ODS i les seves metes com a eina dins d'algunes de les assignatures i projectes d'Elisava. Comporta la implicació dels caps de menció i professorat directament vinculats a aquestes assignatures i projectes escollits dels dos graus i del PES. Es realitzarà una primera aplicació transversal i completa dels ODS involucrant a tots els estudis de grau, d'una manera activa des de l'ensenyament i la pràctica del disseny.

És un plantejament holístic que inicia una manera de fer i aplicar els ODS al curriculum acadèmic sense caure en la complaença de fer casar experiències prèvies pel simple fet de proclamar que ja s'hi està aliniat. La voluntat és arrancar un procés de compromís amb l'Agenda 2030 que sigui ferm, coherent i continuat en el temps.

Esquema d'aplicació i seguiment

Per aquesta implantació concreta 2020_2021, es proposa un equip d'un a dos responsables més un suport puntual en alguns moments d'un a dos becaris i un workshop intern on treballar el tancament i visualització dels resultats durant el juny de 2021 amb els responsables dels ODS, un expert en visualitzacions i de tres a cinc alumnes.

5

Bibliografia

Guies d'implementació

> Cómo evaluar los ODS en las universidades. REDS, 2020.

<https://reds-sdsn.es/documentos>

> Getting started with the SDGS in universities: A guide for universities, higher education institutions, and the academic sector. SDSN Australia/Pacific, 2017.

http://ap-unsdsn.org/wp-content/uploads/University-SDG-Guide_web.pdf

Versió castellà: <https://reds-sdsn.es/guia-empezar-los-ods-las-universidades>

> Getting Started with the Sustainable Development Goals. A Guide for Stakeholders. UN i SDSN, 2015

<https://sdg.guide/>

> SDG Compass. The guide for business action on the SDGs. GRI, United Nations Global Compact i wbcSD, 2015.

<https://sdgcompass.org/>

Versió castellà: https://sdgcompass.org/wp-content/uploads/2016/06/SDG_Compass_Spanish-one-pager-view.pdf

Casos d'implementació

> MIÑANO, Rafael y GARCÍA HARO, Marta (Editores). Implementando la Agenda 2030 en la universidad: Casos inspiradores. Madrid: Red Española para el Desarrollo Sostenible (REDS), 2020

<https://reds-sdsn.es/casos-practicos-de-educacion-en-desarrollo-sostenible>

> SDG-Quality in higher education: developing a platform for sharing of ideas and practices within the universities. Report from working group, January 2020

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjdk7WUrtbqAhVDcBQKHYYOjB-kQFjABegQIAxAB&url=https%3A%2F%2Fwww.uib.no%2Fsites%2Fw3.uib.no%2Ffiles%2Fattachments%2Fsdg_-_quality_in_higher_education_-_report_feb_2020.pdf&usq=AOvVaw1xLzQ6wGDfn_GVcN5voxOy

> Sostenibilidad en los estudios oficiales de la UPM. Vicerrectorado de Calidad y Eficiencia, Universidad Politécnica de Madrid, 2020

<https://sostenibilidad.upm.es/wp-content/uploads/sites/759/2020/06/V3-Informe-Docencia-ODS-UPM-2019.pdf>

> Sustainable Development: Educating with Purpose. 2018 Sustainable Campus Best Practices From ISCN and GULF universities

<https://international-sustainable-campus-network.org/iscn-sustainable-campus-best-practices/>

> Panel de indicadores de Desarrollo Sostenible de la UPV/EHU: Seguimiento EHU agenda 2030. Universidad del País Vasco, 2019

<https://www.ehu.eus/documents/4736101/11938005/EHUagenda2030-Panel-Indicadores.pdf/cd1e90df-521d-504a-295f-ea5e3a196759>

> GDEE (eds.) Case studies for developing globally responsible engineers. Global Dimension in Engineering Education. Barcelona, 2015

<https://upcommons.upc.edu/handle/2117/88905>

Informes

> Acciones institucionales de la UPM alineadas con los objetivos de desarrollo sostenible. Vicerrectorado de Calidad y Eficiencia, Universidad Politécnica de Madrid, 2020

> Informe sobre la implantación institucional de los ODS en la UPM 2019. Universidad Politécnica de Madrid, 2020

<https://sostenibilidad.upm.es/ods-upm-2019/>

> UNESCO report. Education for sustainable Development Goals: Learning objectives, 2017

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>

Versió català: <https://unesdocat.org/wp-content/uploads/2019/04/Educació-per-als-objectius-de-desenvolupament-sostenible.pdf>

> Informe de l'Educació pel Desenvolupament a l'educació superior: Tendències i experiències en l'àmbit internacional i implementació a les universitats catalanes. ACUP; Fundació Autònoma Solidària, 2017

http://www.acup.cat/sites/default/files/2017-09/INFORME_L%2527Educació%20pel%20Desenvolupament%20a%20l%2527Educació%20Superior.pdf

> Sustainable Development Goals: Actors and Implementation, a Report from the International Conference. GUNi, 2018

<http://www.guninetwork.org/publication/sustainable-development-goals-actors-and-implementation-report-international-conference>

Altres

> Humanities and Higher Education: Synergies between Science, Technology and Humanities. GUNi, 2019

<http://www.guninetwork.org/report/higher-education-world-7>

> Implementing the 2030 Agenda at Higher Education Institutions: Challenges and Responses. GUNi, 2019

<http://www.guninetwork.org/publication/implementing-2030-agenda-higher-education-institutions-challenges-and-responses>

> Approaches to SDG 17: Partnerships for the Sustainable Development Goals (SDGs). Barcelona: GUNi, 2018.

<http://www.guninetwork.org/publication/approaches-sdg-17-partnerships-sustainable-development-goals-sdgs>

> SDG – Quality in higher education: Developing a platform for sharing ideas and practices within the universities. Report from working group of the National Committee for Cooperation with the Agenda 2030 in the Norwegian university sector, 2020

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/sdg_-_quality_in_higher_education_-_report_feb_2020.pdf